

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
stop. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D. večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pr. večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Celokupni
račun: Ljubljana stev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zmaga državne ideje

Skoraj deset let je trajala na Češkem borba za samoupravo. Vlade t. zv. narodne sloge se niso upale načeti tega vprašanja, ker se jim je zdel vsak poskus vzpostavitev samouprave dežel in okrožij nevaren za nacionalno obeležje mlade republike. Posebno so bili proti temu češki narodni socialisti in socialdemokrati. Sele koalicijska vlada republikanske, češke in slovaške ljudske stranke in nemške agrarne in krščansko-socialne stranke je rešitev tega vprašanja vzela v svoj program in ga tudi stvarno rešila.

Toda tudi temu zakonu se pozna, da je otrok kompromisa. Ne zadovoljuje v nobenem oziru zahtev onih strank, ki so za resnično samoupravo. Posebno ni zadovoljil obeh ljudskih strank, ki sta naj priistali samo zato, da se sploh prične z izvajanjem samouprave.

Ta zakon o upravni decentralizaciji deli državo na štiri dežele: Češko, Moravsko, Slovaško in Podkarpatsko Rusijo, dežele pa na okraje, katerih območje se krije z bivšimi kronovinami oziroma okrajn. glavarstvi. Delokrog deželnih zborov in okrajnih zastopstev je zelo omejen in nimajo niti onih pravic, ki jih imajo pri nas oblastne odnosno srezke skupščine. Zastopstva imajo značaj samo posvetovalnih organov dežel-nemu oziroma okrajnemu glavarju, ki tudi pred-sedujejo in sklicujejo seje. Tretjina članov deželnih zborov in okrajnih zastopstev imenuje vlada; ljudstvo jih voli samo dve tretjini! To je vsa samouprava, ki jo daje ta novi zakon. Razumljivo se sicer omejuje z vidika splošne narodne politike v republiki, kjer je manjšinski nemški in madžarski element precej številčen. Razumljivo pa je tudi, da za volitve za take samouprave ni vladalo ono razpoloženje niti zanimanje kakor n. pr. za državnozbornske volitve. Zato tudi volitve niso imele političnega značaja. Kakor površno in vedno je seveda tudi pri tej priliki opozicija v volilni kampaniji poskušala dati volitvam političen značaj. Dočim so vladne stranke vodile prav skromno agitacijo — saj so imele že vnaprej zagotovljeno tretjino mandata —, je opozicija napela vse sile, da bi izsilila vsled dobrih rezultatov ali vstop v vlado ali pa razpis volitev za državni zbor.

Na podlagi dosedaj znanih približnih rezultatov lahko ugotovimo:

Da je vladna koalicija ohranila in deloma pojačala svoje pozicije;

da so komunisti pretrpeli najtežje izgube in korist socialističnih in deloma tudi meščanskih strank;

da so manjšinske stranke, ki so proti aktivnemu sodelovanju, znatno izgubile v prilog strankam, ki so za lojalno t in za aktivno politiko. Posebno težke so izgube madžarskih irredentističnih strank.

Največji porast glasov primeri z volitvami v senat, katera primera pa ni ravno najboljša za pravilno oceno moči posameznih strank, zaznamuje češkoslovaška republikanska stranka g. Švehle, najmočnejša stranka vladne koalicije. Pridobila je samo v poljedelskih pokrajinah. Strank zastopa stališče absolutne zaščite kmetovalcev. To njeno stališče je posebno prišlo do izraza ob priliki trg-skih pogajanj z našo državo. Ta pogajanja so končala brez pozitivnega uspeha ravno vsled zaščitne carine proti uvozu kmetijskih pridelkov, torej vsled odklonitve naših zahtev v vprašanjih, v katerih smo mi najbolj zainteresirani. Ta stranka je pridobila največ v Slovaški na škodo stranke g. Hlinke, v Podkarpatski Rusiji na škodo komunistov in na Češkem na škodo ljudske stranke. V Podkarpatski Rusiji in na Slovaškem so za stranko posebno delali Zidje.

Obe ljudski stranki sta precej izgubili. Češkoslovaška ljudska stranka je izgubila na Češkem in Moravskem, pridobila pa na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Kljub koncentrični borbi proti njej pa je obdržala svoje pozicije izza leta 1925, ko je pridobila deset mandatov. Njen neuspeh je predvsem posledica njene strukture kot zastopnice vseh slojev. Proti paroli agrarcev za absolutno zaščito kmetovalcev in proti demagogiji socialistov s socialno zakonodajo je ljudska stranka naglašala samo svoje pozitivno delo za splošen blagor države in vseh slojev prebivalstva. Zato tudi ni pridobila novih volivcev. Kakor druge ljudske stranke ima tudi češka čvrsta kader svojih volivcev in nikdar ne lovi nesigurne pristaše z obljubami in demagogijo. Zato je njen položaj skoraj vedno enako čvrsta in le polagoma, vendar pa sigurno raste. Slovaška ljudska stranka je izgubila vsled svoje vladne politike nesigurne nacionalne elemente, ki so našli zavetje pri socialdemokratih in komunistih. Tako zgrubo stranka lahko preboli, ker bo očistena mogla še aktivnejše sodelovati s češkimi katoliki v pozitivni izgraditvi republike. Najpomembnejše pri teh volitvah pa je dej-

Belgrad zahteva ostre ukrepe

Konferenca predsednika vlade s prv'm državnim pravdnikom Minister Ang'elovič za politiko 'močne roke' — Pred sklepi vlade

Belgrad, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Zagrebški dogodki so še danes v središču političnega zanimanja. Dopoldne od 9 do 12 se je vršila v kabinetu notranjega ministrstva konferenca, katere so se udeležili predsednik vlade g. dr. Korošec, pravosodni minister g. Vujičić, pomočnik ministra g. Lazić, zagrebški veliki župan g. Zrelec, načelnik zagrebske policije g. Vragović, načelnik za javno varnost v notranjem ministru g. Todorović, prvi državni pravdnik iz Zagreba g. dr. Aleksander. Ta konferenca je imela nalogo, da se notranji in pravosodni minister vsestransko poučita o stanju varnosti v Zagrebu in vzdrževanju reda in miru v državi. Ob 7 je g. dr. Korošec odšel v avdienco k Nj. V. kralju. Poročal mu je o posvetovanju z odposlanci političnih in upravnih oblasti v Zagrebu. Ob 6 zvečer je predsednika vlade obiskal prosvetni minister Grol, ki mu je poročal o ukrepih, ki jih bo podvzel prosvetni minister v Zagrebu. — Vprašanje, kako stališče naj vlada zavzame nasproti tem dogodkom, je enako splošnega značaja, kakor tudi vprašanje, kako vobče postopati z opozicijo KDK. Tudi sedaj so se pojavili tisti, ki zahtevajo, da naj vlada nastopi s silo in da naj uporabi vsa policijska sredstva. Med prvimi, ki zagovarjajo tozavedno tezo, je bil gradbeni minister Ang'elinovič. Ang'elinovič se je v vseh slučajih zavzemal za močno roko. Zato ni mogoče govoriti o tem, da bi bilo zaznamovati kak nov moment v politiki. Današnji belgrajski listi se pečajo z raziskovanjem, kako je vlada deljena v teh pogledih, in sicer ne samo vlada, ampak tudi vladne parlamentarne skupine. V tej zvezi so se vršila posvetovanja radikalnih in demokratskih prvakov. V to zvezo spravljajo avdienco na dvoru, zlasti Vukičevićev in generala Hadžića. Glavni organ NRS »Samouprava« priobčuje oster uvodnik, v katerem ugotavlja, da so v času, ko vsa država in ogromna večina državljanov v popolni zavesti izredne važnosti 1. decembra 1918 z vso dušo proslavlja ta dogodek, sintezo vekovitih ustvarjanj in junaških naporov milijonov mučenikov, šefi KDK pljunili na najvišje njihove svetinje. List trdi, da so zagrebški dogodki

stvarno dokazali strašno in razdiralno delo brezglavih političnih skupin. Danes je vse, kar je narodno in politično zavedno, na jasnem o tem, da delo šefov KDK vodi k samoumoru države in naroda.

Sprito zagrebških dogodkov se stavlja tudi vprašanje časti in značaja našega naroda. Ves kulturni svet se mora zgražati nad orgijami frankovskih mas. Odgovorni činitelji, državni uradniki se morajo pred zagrebško kličko zavedati svojih visokih dolžnosti, da se varuje čast in ugled naše države. Zato pričakujemo, da se bodo uporabila vsa sredstva, da se popolnoma onemogočijo v bodoče taki izgredi. Če se vodstvo KDK noče uživet v resničnost, kako daleč je že zašlo s svojo politiko, potem naj seveda odgovarja tudi ono.

Današnja »Pravda« nadaljuje s trditvijo, da je dosedanja politika pomirljivosti, katero zastopa predsednik vlade dr. Korošec, doživela neuspeh in da je vlada nujno postavljena pred alternativo, ali naj pusti zagrebške opozicionalce nadalje rovariti, ali pa naj reši državo z najodločnejšimi in energičnimi ukrepi.

O današnjem sestanku v notranjem ministru trdi list, da so predvsem ugotovili sredstva, kako naj se v bodoče take manifestacije in izgredi popolnoma preprečijo, kaka sredstva naj se podvzamejo proti posameznikom in kaka proti vsemu gibanju. Posebno da se je govorilo o vlogi sodnikov in sodišč, ker so se tako v Zagrebu kakor v Osijeku dogodili slučaj, ki nimajo zakonite podlage. List trdi, da se bo z zakonom o zaščiti države dosegel popoln cilj, ker se bo raztegnil na vse, ki so količikaj v zvezi z zagrebškim incidentom. Zlasti se je mnogo govorilo o napadu na našo armado. Narodna skupščina bo v najbližjem zasedanju imela opravka z zakonskim predlogom, na podlagi katerega se bo povečala odgovornost sodnikov in povečale zlasti disciplinarne kazni, da se taki slučaj ne bodo več ponavljali. List ve poročati, da se je vlada odločila, da o teh stvareh takoj konferira s posameznimi parlamentarnimi skupinami, nato pa se bo sklical ministrski svet z edinim dnevnim redom: zagrebški slučaj in vlada.

Zagreb dela težave sporazumu

Belgrad, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Danes sta se sestala samostojna demokratska poslanca Popović in Jovanović. Popreje je Popović obiskal tudi Savčića. Oba poslanca sta po tem razgovoru izjavila, da je bil informativnega značaja. Jovanović je na vprašanje, kaj smatra glede zagrebških dogodkov, naglasil, da sta tako izjava HSS, da stranka ne bo sodelovala pri obravnavi proti Račiću in da se zanjo ne zanima, kakor tudi izjava, da se celotna KDK solidarizira z zagrebškimi dogodki, vidno otežkočili vsak sporazum.

Urednik »Narodnega Vala« aretiran

Zagreb, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Ob 1 popoldne je bil aretiran urednik »Narodnega vala« Krešimir Devčić radi članka, ki ga je priobčil včerajšnji »Narodni val« v posebni izdaji. Aretacija se je izvršila radi tega, ker smatra državno pravdnštvo, da vsebuje ta članek žalitev kralja.

Mnenje »Obzora«

Zagreb, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Današnji »Obzor« prinaša uvodnik, v katerem pravi, da je naziranje belgrajskega tiska o nekem posebnem razpoloženju Zagreba in o tem, da je samo Zagreb radi nekega tujega vpliva tako razpoložen, ostali hrvatski kraji pa da niso tako razpoloženi, da je tako naziranje napadno in neutemeljeno. »Obzor« pravi, da je ves hrvatski narod z Zagrebom. Kakor misli Zagreb, tako misli hrvatski narod. Hrvatski narod je radikalen, če ne morda bolj radikalen od Zagreba.

stvo, da je ideja enotne države doživela popolno zmago. Elementi, ki so bili proti edinstveni republiki in na katere so se vedno sklicevali prijatelji Rothermerjeve akcije, so ostali v taki manjšini, da niti ne pridejo več v poštev. Državna ideja je zmagala na celi črti in mi bratski republiki na tej zmagi častitamo.

Zagrebški študenti pod vplivom Madiara groze

Zagreb, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila skupščina akademikov na vseučilišču. Skenili so splošno stavko, ker ni policija izpustila aretiranih akademikov. Razen tega so razglasili, da bodo akademik v slučaju, da bi bil kak srednješolci izključen iz srednje šole radi sobotnih dogodkov, podvzeli akcijo, da tudi srednješolci stopijo v stavko. Govorniki so na skupščini naglašali, da bodo v slučaju, ako stavka ne bo mogoča na miren način, uporabili silo. Značilno je omeniti, da je na zborovanju govoril tudi znani Madjar dr. Ivan Nagy, ki je v svojem govoru posebno naglasil, kako akademska mladina ne bo popustila v borbi proti Belgradu, pa naj pride karkoli.

Vsi srednješolci proslavili 1. december

Zagreb, 4. december. (Tel. »Slov.«) Prosvetno ministristvo je izdalo naredbo, da se izvede v zagrebških šolah preiskava, zakaj niso nekateri srednješolci prisostvovali prvdecemberski proslavi. Ta preiskava se je danes izvedla. Kakor smo zvedeli, so šli vsi srednješolci na proslavo. Pred šolami pa so jim nekateri branili, zlasti akademiki, z dejansko silo, da bi se proslave udeležili.

Pred ureditvijo naših vojnih dolgov

Belgrad, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Vprašanje naših vojnih dolgov v Angliji in Franciji se bliža ugodnemu zaključku. Naš poslanik v Londonu Gjurić je obvestil našo vlado o sporazumu, ki se je dosegel v Londonu in ki se tiče likvidacije naših vojnih obveznosti. Poročila so ugodna. Fin. minister dr. Subotić proučuje ta material. V teku teka tedna bo poslal v London podrobna navodila. V najkrajšem času se bo tudi uredilo vprašanje naših vojnih dolgov v Franciji. Obe vprašanji prideja v kratkem pred ministrski svet.

Razkol med vo'vodinskimi radičevci

Belgrad, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Iz Subotice poročajo, da je snoči imela tamošnja organizacija HSS sejo, na kateri se je vršila zelo ostra debata. Udeleženci so kritizirali strankino delo v Vojvodini. Končno se je sprejel predlog, s katerim se je iz HSS izključilo 15 najuglednejših pristašev in prijateljev pokojnega Stjepana Radića. Med izključenimi je tudi dr. Stjepan Doljanski, predsednik občinskega kluba HSS. Izključeni člani so sklenili ustanoviti posebno strankino organizacijo. Vzrok razcepa je nasprotstvo do zagrebške strankine centrale, ki je pošiljala v Vojvodino svoje ljudi na čelo strankinega gibanja, kakor tudi delo strankinega vodstva HSS sploh, zlasti po 20. juniju. Dr. Doljanski je ustanovil poseben klub in začel z organizacijo mestnega odbora. — Bivši strankin tajnik Anton Kujundžić je izdal proglas, ki je podpisan tudi od drugih disidentov. V njem pravi, da s tem prenehajo biti člani HSS, ker se ne strinjajo s strankinim vodstvom. Dalje je izšel poseben proglas za vso Vojvodino. V proglasu se naglašja, da je delo vodstva HSS uničujoče in brez programa. Dosedanji člani HSS naj gredo ali med radikale ali med demokrate.

Vilder kritikuje generale

Zagreb, 4. dec. (Tel. »Slov.«) »Riječ« prinaša uvodnik podpisan z Vilderjevo kratice. V njem se bavi z ravnanjem generalov. Najpreje napada Jankovičovo interpretacijo in pravi, da imajo vsi zagrebški listi veliko spoštovanje do vojske kot ustanove, ali da so ugovarjali radi tega, ker niso ostali generali v soboto v mejah svojih dolžnosti. »Riječ« pravi, da v splošni razburjenosti general sami ne bi bili smeli demonstrirati. Demonstracija je bila tudi demonstrativni odhod izpred katoliške katedrale; tako tudi vojaška bakljada. Končno zahteva, da se izvede stroga preiskava proti višjim častnikom radi takega nastopa, ker da so politikujoči častniki nevarni za državo, pa naj se nahajajo v Srbiji ali na Hrvatskem.

Belgrajske vesti

Francoski poslanik na našem dvoru g. Dard je izročil prosvetnemu ministru g. Grolu odklikovanje francoske vlade, red častne legije.

Anketa za preiskovanje dolgoročnih pogodb z raznimi firmami za izrabo gozdov, predvsem v Bosni in na Hrvatskem, stalno dela. V kratkem se bo narodni skupščini predložilo obširno poročilo o dosedanjih uspehih preiskave.

Znani muslimanski poslanec Salih Baljić je odpoval v Zagreb. Govore, da ima polovanje političen značaj, ker se je Baljić popoldne sestal z Davidovičem.

Radi zagrebških demonstracij je vložil radikalni poslanec Gjuro Janković interpelacijo na notranjega ministra.

Odsek zakonodajnega odbora je pričel razpravljati o načrtu kazenskega zakona. Razpravljal je o prvih dveh poglavjih: o splošnem delu in o kazenskem dejanju ter storilu. Na seji so se čitali tudi predlogi ljubljanskega vseučiliškega profesorja dr. Metoda Dolencca. Več njegovih predlogov so sprejeli.

Pogodba o južni železnici je bila na Dunaju podpisana.

Dr. Franc Sušnik, profesor na mariborskem učiteljsku, je prestavljen na mariborsko gimnazijo.

Državljanstvo so dobili: Ant. Rupnik, zasebni uradnik iz Ljubljane. Usmiljene sestre iz Radeč: Frančiška Margon, Hermana Plahuta, Ivana Veklevska, Katarina Stegovec, Roza Cotič, Terezija Bensan, Marija Črnigoj, Ema Cuš, Marija Orel in Katarina Santel. Sestri iz Ljubljane: Ivana Jožefa Jurca in Marija Turk. Vladimir Goržina, trgovec iz Ljubljane. Ivan Briščin, odvetniški pisar z Viča. Oskar Brus, ključavničar iz Rudnika. Oton Kleč, posestnik od Sv. Krištofa. Alojz Plantan, tajnik v Kranjski gori. Jakob Božič, posestnik iz Marije Gradca. Mihael Gabršček, posestnik iz Podjele. Franc Cvek, posestnik iz Spodnje Hudinje. Hugon Vesely, železniški uradnik v Mariboru. Ferdinand Strukelj, ključavničarski pomočnik iz Viča.

Sofija, 4. dec. (Tel. »Slov.«) V Čirpanu, v južni Bolgarski, so bili danes zopet hudi požarni sunki, ki pa niso zahtevali nobenih človeških žrtv. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo na polje, kjer je ostalo navzlic hudemu mrazu.

Narte Velikonja.

Nove obl. uredbe in davščine

III.

Uredba o zatiranju škodljive divjačine.

S to uredbo se je dala najprej občinam možnost, da sklenejo, da se za zajec tam, kjer se neguje vinarstvo, sadjarstvo ali zelenjadstvo. Ta sklep je vezan na potrditev oblastnega odbora. Kje se neguje vinarstvo, sadjarstvo ali zelenjadstvo, določita poprej sporazumno vel. župan in oblastni odbor.

Načelo ni novo in na Štajerskem že velja za vinorodne kraje. Če je to dobro za Štajersko, ne vem, zakaj ne bi bilo za celo ljubljansko oblast. Ker imamo ponekod že zelo razvito sadjarstvo in zelenjadstvo, ki nese narodnemu gospodarstvu mnogo več nego zajec, je pač na mestu, da se zaščiti donosnejše gošpodarstvo, kajti zajec tudi »Slov. lovskemu društvu« ne more biti sam sebi namen, četudi je bil morda cesarju Francu Jožefu. Lov je sport, avtomobilne dirke so sport. Zato bi prav z isto pravico prišli avtomobilisti in zahtevali, da se jim morajo prepustiti polja ljubljanske oblasti za dirke, četudi proti odškodnini. Radoveden sem, kaj bi rekli oni lovci, ki imajo polja. In vendar je načelo isto!

Najbolj pa je dvignil na noge poročevalca čl. 3. te uredbe. Po tem členu bi bil vsak lastnik, zakupnik ali užitek zemljišča upravičen na tem zemljišču vsak čas osebno ali po naročenih osebah nastopne živali: divje prašiče, medvede, volkove, šakale, divje mačke, lisice, kune zlatice in kune belice, dihorje, jazbece, podlasice, polhe, veverice, hrčke, vidre in škodljive nezaščitene ptice pokončevati, loviti, ubijati na niti lovnm živalim niti ljudem in tuji lastnini nevaren način. Kdor ulovi ali ustrelj katero teh živali, jo mora izročiti lovskemu upravičencu, če si je že (n. pr. nekatere teh živali na Štajerskem) ne sme prilastiti po obstoječih predpisih. Lovski upravičenec mora plačati običajno strelnino.

Pri tolmačenju tega člena se je poročevalcu prigodila nezgoda tistega prevnelega razlagalca sv. pisma. Kljub temu, da sem mu jaz zelo podrobno razložil pomen teh določil! On trdi, da to dviga zakupni sistem, da krši državne zakone, in bolj ko mu razlagam, da uredba niti more ne kršiti državnega zakona niti nima tega namena, bolj žane svojo. Na zborovanju je to svojo razlago zelo razpletel, citiral sicer določilo § 18. lovskega patenta iz l. 1786, zamolčal pa besedilo § 3. istega patenta. Ali je bilo potem njegovo poročilo stvarno, naj razsodijo drugi! Če je to določilo proti državnemu zakonu, potem more zadeti samo ob določila, ki zadevajo bivšo Kranjsko. Zato preglejmo, kaj velja v tem oziru na bivšem Kranjskem.

§ 3. lovskega patenta iz l. 1786. v vpoštev prihajajočem tekstu: »Divji prasci (mrjasci) se smejo gojiti le v dobro ograjenih zverinjah, da nikakor ne morejo uhajati. Kdorkoli ugleda divje prase zunaj zverinj, sme je v vsakem lenem času ustreliti ali na drug način pokončiti, kakor volkove, lisice ali drugo škodljivo zverjad...«

§ 18. cit. patenta pa pravi: »Nihče ne sme boditi po tujem lovišču s puško, z lovskim psom ali s psom za gonjo, izvemši če potuje po cesti ali stezi.«

Ta določila kolikor sodim po judikaturi (glej Mayerhofer, 6. zv. str. 374 in 375, Manz, IV. zvezek, kazenskega zakona § 174, II. g. lovska tatvina) še niso razveljavljena. Tudi trditve, da je ces. pat. iz l. 1849, uvajajoč zakupni sistem, derogiral § 3. lov. pat. iz leta 1786, ne bi mogla po judikaturi držati (glej n. pr. samo odl. dež. vlade Kranjske iz leta 1855, št. 18. dež. zak. in plenarno odločbo najv. sodnega in kasacijskega dvora št. 9204 iz l. 1892). Zato smem na bivšem Kranjskem streljati na divjega prašiča, volka, lisico in drugo škodljivo zverjad, kjer jo ugledam, vsaj pa lisico, če mi ogroža kokoši. Če skrimo to pravico na minimum, smem vendarle streljati na volka vsaj skozi okno in smem naročiti svojemu hlapcu, da isto stori na lisico. Meni gre samo zato, da dokažem, da smem streljati te zveri, ker samo za to načelo gre, pri vprašanju, ali zadeva uredba ob določila, ki imajo veljavo drž. zakona. Seveda, če pustim vnmear določilo § 18. lov. pat. iz l. 1786, ki prepoveduje lov (Jagd) po tujem lovišču, in odrekam zgoraj navedeno pravico, potem Eva mora postati Noetova barka. Na bivšem Kranjskem je bilo treba ustanoviti oni krog divjačine, ki jo sme vsak pokončevati in loviti (s pomenom nemškega fangen), ker so bili v tem oziru čisto prepri. S stavkom »kdor ubije ali ustrelj...« hoče uredba prav na Kranjskem opozoriti onega, ki se te pravice poslužuje, da žival vobče ni njegova, na bivšem Štajerskem pa, da n. pr. lisica ni njegova. V ostalem pa imamo na Štajerskem deželni zakon in oblastna skupščina more ta zakon razveljaviti. Zmotna je misel, da veljajo tudi na Štajerskem še lovske patenti iz l. 1786 in 1849, kakor bi bilo zmolno misliti, da velja v Srbiji še Dušanov zakonik. O potrebi te uredbe za Štajersko, pričajo številne, naravnost obupne priloge posestnikov.

Toda četudi bi ne bilo teh zaščitnih ozirrov, zahteva že enostnost uprave, da se lovske predpisi za ljubljansko oblast kolikor mogoče izenačijo.

Toliko torej stoji ta stvar v formalnem oziru. V narodnogospodarskem pogledu pa pomeni to določilo za štajerske kraje veliko

Regentski svet na Angleškem

London, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Poročilo o bolezni kralja, ki je bilo izdano ob štirih popoldne, javlja, da je temperatura zopet narasla, splošno stanje pa je ostalo isto, kakor je bilo dopoldne. V poslanski zbornici je Baldwin sporočil, da se je dopoldne ob bolniški postelji ustanovil za zastopanje kralja regentski svet, kateremu pripadajo kraljica, princ valeski, vojvoda jorški, nadškof v Canteburyju, ministrski predsednik in lord kancler. — Večerni listi poročajo k temu, da kralj niti ne more več podpisati nobenega akta; sklepa se iz tega, da je srčna slabost doseгла že zelo nevarno mero. Zdravniški izvedenci izjavljajo, da večerjajše znižanje temperature ni nastopilo radi zboljenja prvotne pljučne bolezni, temveč radi srčne slabosti, da pa se podnormalna temperatura še ni pokazala.

Kdo bo avstrijski predsednik

Odklonjeni predlogi krščansko-socialne stranke — Opozicija Velenemcev

Dunaj, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Zdi se, da je zagotovljeno podaljšanje predsedništva dr. Hainischa, in sicer po sklepu socialnih demokratov, ki so pristali na spremembo ustave, kakor so jo predlagali Velenemci in Landbund in po kateri naj bi dr. Hainisch še nadaljna štiri leta ostal zvezni predsednik. Obenem pa so odklonili vsako razširjenje pravice zveznega predsednika. Ta sklep pa je povzročil slabo voljo pri krščanskih socialistih, ki so izjavili, da odklonitev krščanskosocialnega kandidata Miklasa zanje ni sprejemljiva in ravnotako ne odklonitev spremembe ustave, ki jo je predlagal zvezni kancler dr. Seipel glede razširjenja pravice državnega poveljarja. Ker vztrajajo Velenemci in Landbund pri svojem sklepu, da se ne sme voliti noben poklicni politik, je danes še popolnoma negotovo, kdo bo jutri izvoljen za zveznega predsednika. Nasprotstvo med koaliranimi strankami se je tudi sicer poostriilo. Zvezni kancler dr. Seipel je ostro na-

stopil proti vsaki koncesiji državnim uradnikom med pasivno resistenco, Velenemci pa se zelo zavzemajo za državne uradnike, ker so njihovi volivci. Dalje so vzbudili pozornost ostri napadi velenemškega poslanca Clessina, ki je večerj nastopil v Salzburgu proti zveznemu kanclerju dr. Seiplu radi uradniškega vprašanja in radi njegovega solnograškega govora o ustanovitvi katoliškega vseučilišča. Clessin se ni strašil izreči stavek: »Če hoče zvezni kancler kulturni boj, so Velenemci pripravljeni, ga izvojevati.« Močno je, da bodo krščanski socialci radi kandidata za zveznega predsednika načeli vprašanje koalicije ter se širi govorica, da naj se dr. Seipel sam kandidira za zveznega predsednika. Če pri jutrišnjih volitvah noben kandidat ne dobi potrebnega števila glasov, bo itak po ustavi zveznemu kanclerju dr. Seiplu poverjeno provizorično vodstvo zveznega predsedništva.

Francoska zunanja politika

Pariz, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je v poslanski zbornici začela v prisotnosti Brianda razprava o proračunu zunanjega ministrstva. Desničarski poslanec Soulier je grajal, da primanjkuje v Nemčiji duševne razorožitve, in izjavil, da se Porenje nikakor ne sme izprazniti, dokler nista rešena problema reparacij in varnosti. Ko se je pritoževal, da so francoski diplomati v inozemstvu preslabo plačani, mu je Briand pritrjeval. Drugi govor-

nik Cachin je protestiral proti francoski politiki nasproti Rusiji. Naj se pusti Rusija v miru in svet bo osupnil nad njenimi deli. Francija se je popolnoma vpregla v angleško protirusko politiko. Rusijo hočejo obkoliti. Tako sta zdaj Poljska in Rumunija sklenili pogodbo proti Rusiji. Briand je nato odgovoril, da ti dve državi nimata vojaških namer proti Rusiji, čutita pa se vznemirjeni po ruskih manevrih.

Po volitvah na Češkem

Praga, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Po dosedanjih volivnih rezultatih, ki uradno še niso potrjeni, je vladna večina dobila 300.000 glasov manj kakor opozicija. Vendar pa je vladi zagotovljena večina, ker ima pravico imenovati eno tretjino kandidatov. Opozicija skuša prisiliti vlado k odstopu s tem, da napada najodličnejše osebnosti vladnih strank. Opozicija hujska posebno proti namestniku ministrskega predsednika msgr. Šrameku, ki pripada češki ljudski stranki, in skuša voditelja slovaške ljudske stranke Hlinko pregovoriti, da prestopi k opoziciji z utemeljitvijo, da je njegova stranka zgubila 30 odstotkov glasov. Razen teh demagoških izpadov pa vlada splošno mnenje, da uspehi opozicijskih strank niso tako veliki, da bi mogli prisiliti vlado, da bi izvajala posledice in odstopila ali se tudi samo rekonstruirala.

Nezadovoljstvo v rdeči armadi

Milan, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Posebni dopisnik »Corriere della Sera« poroča o dramatičnem sporu med Stalinom in vojnim komisarjem Vorosilovom, ki je zagrozil, da bo rdeča armada korakala proti Moskvi in kateri je zato treba prisiliti k odstopu. Njegov naslednik je Budjenij. Radi tega pa se je samo povečalo nezadovoljstvo med vojaštvom, posebno med častniki, kakor tudi nevarnost vojaškega upora.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe in vzhodni rob Alp: Zaenkrat še ne bo bistvene izpremembe dosedanjega vremena. Temperatura v nižinah nekoliko nad ničlo. V dveh, treh dnevih bo morda toplejše vreme. Južne Alpe: Morda že jutri jasno.

razbremenitev gospodarstva. Statistika enega samega kraja iz laškega okraja dokazuje, da so navedene škodljive živali napravile v enem samem letu več škode, nego je znesla šestletna zakupnina v dolžni občini. Ljudje trde, da lovci poleti lisice nikoli ne zadenejo (ker ni krzno za rabo) in da se jim roka umiri žele, ko je krzno dobro in lisica gre na strup. Nekaj resnice bo že na tem; sam sem sin lovca in mi je tudi to poglavje znano.

Morda komu ne bo všeč ton mojega odgovora. Nalagač sem ga držal na približno enaki višini, kakor so bila izvajanja g. dr. Lovrenčiča, vobče pa njega nisem dosegel, kajti o zdravi njegovi pameti jaz ne dvomim, kajti je on dvomil o zdravi pameti drugih, o balkanizmu nisem ničesar rekel, dasi spadajo demagoški govori v to poglavje.

H koncu pristavljam, da je bilo meni žal, da se o uredbah ni govorilo v zbornici. Večina je bila pripravljena dajati vsestranska

Zopet madžarski kralj

Budimpešta, 4. dec. (Tel. »Slov.«) V poslanski zbornici je v debati o reviziji poslovnega reda zopet začel socialnodemokratski poslanec Györki govoriti o vprašanju madžarskega kralja ter je izjavil, da naj se s pomočjo revizije poslovnega reda izposluje volitev kralja. Ministrski predsednik Bethlen je brez uspešno tajil, da hoče za vsako ceno rešiti vprašanje kralja. Györki je navajal, namigavajoč na nadvojvodo Albrehta, da sedaj zopet neki Habsburžan poluje po vsem Madžarskem kot prestolni kandidat in da je v Debrečinu v javni družbi in ne da bi bil pijan, izjavil, da bo kralj te države.

Kratke vesti

Gani beg, ki je še vedno v zavarovalnem zaporu pri policiji, je povedal, da se boji atentata. Policija išče še dva Albance, ki sta neposredno po umoru Bebija zbežala iz poročne dvorane.

Chamberlain je izjavil v poslanski zbornici, da se bo udeležil seje Sveta Društva narodov v Lugano.

Podpisana provizorična prijateljska in trgovinska pogodba med Italijo in Kitajsko pomeni prvo priznanje Kitajske kot neodvisne vevile. Obe državi sta si obljubili med seboj največje trgovinske ugodnosti. Italija se odreka kapitulacijam, ako bi Kitajska obnovila svojo civilno in trgovinsko zakonodajo.

12 italijanskih častnikov je vrnilo francoska odlikovanja v znak protesta proti razsodbi v zadevi Modugna.

Španija je priznala albansko monarhijo, kakor poročajo iz Tirane.

Pri potresni katastrofi v Čile je bilo po najnovejših poročilih ubitih 250 oseb, nad 500 pa ranjenih.

pojasnila, a je nihče ni izzval. Tako bi bili avtentično interpretacijo imeli že iz zbornice in bi bila marsikatera debata po tem času prav lahko odpadla.

Če je kdo dajal kakšne besede »Slov. lovskemu društvu«, je to njegova stvar, jaz je nisem. Izbral sem si svoje lovske strokovnjake, s katerimi sem se razgovarjal, ko sem stilliral uredbo in izkušal, kolikor je bilo mogoče v okviru danih navodil in izraženih želj merodajnih činitelj, predlagati razne compromise, imajoč pred očmi le vprašanje večje koristi za naše narodno gospodarstvo.

Glede »Slov. lovskega društva« pa sem mnenja, da zasebno društvo ne sme imeti javnih funkcij, zato nisem niti moralno dolžan tako društvu vprašati za mnenje. Društvo samo je čulo, da se lovske uredbe pripravljajo, a se ni zganilo, ko je bil še čas. Ribiči pa so prišli sva sponke k ribarski uredbi in so sedaj zadovoljni.

Za verski pouk

NICEVI RAZLOGI

Nezaščiteno pedagoško in metodiško naziranje liberalnega učiteljstva, ki veje iz spomenice o načrtu o ljudskih šolah, presega vse meje. Dokazati hoče, da so samo liberalni učiteljski prišli nabit polni vede v pedagoški in metodiki, medtem ko stoji katehet, ta uboga para, kot pravi ignorant v teh dveh strokah med pedagoškimi prosvitljenci. Ker ne vedo, kaj je katehetika, ki se predava na bogoslovju kot obvezni predmet, malo pojasnila. Ta veda se obravnava metodično in pedagoški in ni treba povdarjati, da mora kandidat prestat iz nje kot iz drugih teoloških ved izpit.

Seveda katehet ne pozna ne duha pouka iz veronauka, ne cilja, ne obdelave veronauškega predmeta, ker ni bil na učiteljsku, ampak samo na teološki fakulteti vseučilišča, katero je kar tako za igračkane po maturi še štiri leta, sedaj pet let, obiskoval? Naj vendar enkrat utihnejo s staro, že stokrat premleto frazo o pomanjkanju pedagoške izobrazbe pri duhovniku! Prav nič niso poklicani, da bi odrekli katehetu v njemu lastnem in poklicnem predmetu pedagoško in metodiško sposobnost. To ni vredno »kvalificiranega pedagoga in metodika«, ker ta negacija diši ali po nevednosti ali hudobiji. Cerkve vendar zahteva, da je katehet metodiško in pedagoški v svoji stroki naobražen. Pa saj vemo, kam meri ta učenjaška nadutost. »Ven z veronaukom,« to je framazonska parola.

* * *

Duhovniki ribniške dekanije (velikolaški okraj) zbrani na konferenci v Dobrepoljah, dne 28. nov. t. l. z vso ogorčenostjo protestiramo proti argumentom, ki jih UJU navaja kot vzroke, po katerih naj bi se po novem šolskem zakonu pouk veronauka v osnovnih šolah odzvel duhovnikom in izročil učiteljem-laikom. Ti argumenti so take narave, da smo prisiljeni javno vprašati slovensko učiteljstvo, ki je organizirano v UJU, ali se tudi ono smatra solidarno z zahtevo svoje centralne organizacije.

Prečna. Za desetletnico obstoja naše države je imela tukajšnja »Kmetška zveza« v nedeljo 2. t. m. shod, na katerem je g. Komljanec v poldrugournem govoru razložil zunanji in notranji političen položaj ter delovanje ljubljanskega oblastnega odbora in njegov proračun. Zborovalci izrekli za poslanecem SLS, posebej dr. Korošcu, dr. Kulovcu in dr. Česniku iskreno zahvalo za njih poštvalno delovanje. Oblastnemu odboru izražamo popolno zaupanje. S prav posebno odločenostjo se je sprejela sledeča resolucija, ki se pošlje Jugoslovanskemu klubu v Belgrad: »Kmetška zveza« v Prečni zahteva z vso odločenostjo, da naj bodo šole vseh vrst v naši državi verske. Vera je tisti činitelj, ki vzgaja človeka za zvestega in značajnega ter poštenega državljana. Zato bodi šolski zakon tak, da bo v skladu z božjim in naravnim zakonom. Svojim poslancem naročamo, da tudi raje smrt pretrpijo, kot da bi dopustili sprejetje šolskega zakona, ki ne odgovarja načelom katoliške vere. — Nato so zborovalci izrekli še nekatere želje in prošnje, ki se pošljejo oblastnemu odboru v Ljubljano.

Dr. Žerjav avov uvodnik

Za 1. december je dr. Žerjav napisal uvodnik »Jutra«. Dr. Žerjav vodi SDS v Sloveniji. Kadar vodja stranke piše uvodnike, mora povedati nekaj posebnega, zgodovinskega, odločnega. Vsi pristaši SDS in bravci »Jutra« so tudi od dr. Žerjavovega uvodnika pričakovali nekaj izrazitega.

Slovenski pristaši SDS so letos pričakovali, da bo dr. Žerjav podčrtal, da Slovenci dne 1. decembra ne poznajo vsakdanjosti, da ta dan praznujemo brez izjeme, brezpogojno, vsi s celim srcem. Upali so bravci »Jutra«, da bo dr. Žerjav povedal, da se noben Slovenec, tudi on — dr. Žerjav — ne strinja s protidržavno politikom KDK, da smo vsi Slovenci tudi v najhujših bojih odločni in navdušeni državljani naše kraljevine. Take izjave si mnogi pametnejši »Jutrovi« bravci že dolgo žele. Politika Vlaške ulice jih že kar mori.

Dr. Žerjav je razočaral. Njegov članek je zelo priprosto kvaražugonstvo. Nič ni povedal. Od začetka do konca lamentira o državni krizi, o krizi prvega decembra, o propadanju zaupanja in podobnem. Niti svojim pristašem, niti javnosti dr. Žerjav ni povedal, kaj hoče KDK, kaj SDS, kako bo on po svojih močeh usmerjal dogodke.

Dr. Žerjav ni povedal nič. S tem je vzbudil nejevoljo v svojih lastnih vrstah, javnosti se je pa predstavil kot politik, ki v teh usodnih dneh nima smrti, ne korajže, ne državniškega smisla.

Koncert pevskega zbora moravskih učiteljev v Ljubljani. Kakor že javljeno, priredi najboljši moški pevski zbor, pevski zbor moravskih učiteljev v Ljubljani koncert, in sicer v soboto 8. t. m. ob 20 v dvorani Uniona. Zbor moravskih učiteljev se pravkar nahaja na koncertni turneji po Jugoslaviji, katero zaključijo ravno ljubljanski koncert. Na sporedu so sledeči zbori: B. Smetana: Pisen na mori, dr. A. Dvorak: Milenka travička, Hostina. Dr. B. Vomaška: Vykřiky, Leoš Janáček: 70.000. J. Suk: Raneny, Vražedinski ban. O. Ostrčil: Zimni. K. Bendl: Svoji k svemu. Srbske pisane: Jelena, K. Mordina. Slovaške pisne: V. Vach: Kebyse to. J. Pokorný: Tancuj. Na ta koncert opozarjamo vse prijatelje tepega zborovnega petja, saj bo ta koncert največja umetniška atrakcija letošnje sezone. Predprodaja v Matični knjigarni.

Kje je še profimoralno delo?

V uvodnem članku z dne 27. novembra je »Slovenec« obsodil nemoralno početje fašistov na Goriškem in pri tem poudaril važna splošna dejstva, med drugim: da so vodilni močje v Ameriki spoznali, da gre roko v roki z asimilacijo naroda tudi njegovo moralno propadanje, da je Cerkev spoštovala materin jezik vsakogar in da bi se moral duhovnik naravnost odpovedati svoji apostolski službi, če bi hotel vernikom govoriti v tujem jeziku.

Z ozirom na ta aktualni in načelni članek bi javnost rad opozoril na drug teritorij, kjer se asimilacija vrši z manjšo javno srditostjo, a s tem večjo in sistematično javnosti prikrito vehemenco, to je na Koroškem. Medtem ko Italijani izdajajo dekrete in kričijo, koroški nemški krogi ne izdajo nič, a vršijo silno podrobno asimilacijsko delo. Da so savdovi te asimilacije silno žalostni je poznavcem razmer znano. Še le letos je »Alpenländerbote« iz Inomosta pretresaval moralo in nemoralno na Koroškem ter konstatiral, da je nemoralna največja v Celovški okolici in pri tem poudaril, da v pojasnilo temu ne zadoštujejo navadni vzroki, ampak »da muß es anderswo haushoch fehlen«. Pojasnilo nam daje dejstvo, da je celovška okolica slovenska, ki sicer doma govori samo slovensko, a je narodu odtujena, obenem pa tudi veri. Ponekod je v pomanjkanju slovenskih duhovnikov še cerkvena oblast naredila napako, da se je udala koroškim fašističkim krogom, nastavila slovenskega jezika nezmožne duhovnike in tako izpraznila cerkve. Vsem tem se je odvzela zadnja in največja opora za moralno življenje. In če je glasom gori omenjenega članka že Amerika začela spoštovati manjšine in zato vodi boj proti asimilaciji, in ga na Južnem Tirolskem vodi že tudi Cerkev, bi ga morala tudi na Koroškem voditi Cerkev. Potem bi ne bili mogoči slučaj, da so na mnogih slovenskih in dvojezičnih župnijah duhovniki, ki slovenskega ljudstva ne razumejo, ki se jim slovenščina tudi priučiti ni ukazano, da so celo slučaj, da duhovnik popolnoma obvlada slovenščino, a iz mržnje do Slovencev niti krščanskega nauka v šoli ne uči v materinem jeziku otrok.

Glavno asimilacijsko delo izvršuje na Koroškem šola. Koroški Slovenci nimajo niti ene šole, kjer bi poučevali učitelji, ki imajo ljubezen do Slovencev in do slovenskih kulturnih dobrin, pač po dolgih in hudih bojih je bil letos (od plebiscita brez službe) zopet nastavljen reči in beri: en slovenski učitelj v slovenskem ozemlju. Zato sem se obenem, ko sem obudoval predrznost poslanca nemške manjšine dr. Jurija Graffl v inozemskem listu »Tagespost« od 21. novembra smejal, ko se v podporo zahtev nemške manjšine v SHS sklicuje na kulturno avtonomijo za koroške Slovence.

Da javnost vidi, kako neopravičeno se sklicuje na Koroško, hočem navajati njegovo besedilo in primerjati s koroškimi razmerami; kar videlo se bo, v kakem razmerju soje koroški pomenčevalni krogi s fašisti v Italiji in kako daleč bi se morale priti jugoslovanske šolske razmere, o kojih pravi dr. Graffl, »daß sie nur noch von der italienischen Gewaltpolitik übertroffen werden«, da bi bile podobne razmeram na Koroškem.

1. Dr. Graffl trdi, »da v celi Jugoslaviji,

za 650.000 Nemcev ni ne enega nemškega ljudskošolskega razreda — na celim Koroškem ni ne enega slovenskega razreda.

2. »Kar se nemškemu prebivalstvu privoščijo, so slovanskim šolam priklopljeni manjšinski razredi, v resnici dvojezične šole, v katerih je nemščina obsojena za pepelico in v katerih je gojitev nemškega duha in nemškega čustva popolnoma izključena.« — Kar se slovenskemu prebivalstvu na Koroškem, ki je kompaktno naseljeno, privoščijo, so utrakvistične šole, v resnici nemške šole, kjer se le par mesecev v prvem šolskem letu uči materin jezik, ker otroci čisto nič ne znajo nemško, ko pridejo v šolo, a potem nikoli ne slišijo več domače besede razun v krščanskem nauku tam, kjer so slovenski duhovniki. Slovenščina niti ni pepelica, o gojitvi slovenskega duha in slovenskega čustva ni samo ne duha ne sluha, ampak goji se naravnost mržnja do vsega slovenskega.

3. »Nemški jezikovni pouk na teh manjšinskih razredih, ki se v prozornem namenu označujejo kot »nemške ljudske šole«, se vedno bolj izroča slovanskim učiteljem, ki nemškega jezika — torej materinega jezika njim izročenih otrok in navideznega učnega jezika — ali čisto nič ne obvladajo, ali, če ga lomijo, nočanje odklanjajo...« — Puc na utrakvističnih koroških šolah je — razen enega učitelja — izročen popolnoma nemškimi učitelji, ki slovenskega jezika — torej materinega jezika njim izročenih otrok — v ogromni večini sploh ne razumejo, ali če lomijo kakšno koroško slovensko narečje, ne samo nočanje, ampak tudi na zunan odklanjajo in slovenske otroke zavoljo slovenščine zasmejujejo.

4. »Obisk teh borih manjšinskih razredov se povrh nemškim otrokom ni prosto dan, ampak šolske oblasti določujejo narodno pripadnost šolskih otrok brez zaslišavanja, celo proti izrečnemu ugovoru staršev...« — Dolgo je že od tega, ko so koroški Slovenci skušali doseči nekaj več (— kakor par prvih mesecev —) pouka v materinem jeziku, a ko so videli, kako deželni šolski svet zaslišuje starše, so ta način opustili. Ves ustroj šol urejuje izključno deželni šolski svet, kako, je iz gornjega razvidno.

5. »Otroški vrtec so samo slovanski, samo slovanske pesmi, igre in pozdravi so dovoljeni...« — V vseh večjih krajih slovenske Koroške so otroški vrtec, kjer so dovoljene samo nemške pesmi, igre in pozdravi. V teh se slovenski otroci toliko privadijo nemščini, da morejo obiskovati izključno nemške šole, ker v teh krajih ni utrakvističnih šol.

6. »Revna dvojezičnost ljudskošolskega pouka... traja samo štiri leta, na celi višji stopnji ljudske šole je pouk samo slovanski, nemški materin jezik ni niti učni predmet.« — Revna dvojezičnost ljudskošolskega pouka na koroških šolah traja k večjemu štiri mesece prvega šolskega leta, v celi ostali šolski dobi je pouk samo nemški in slovenski materin jezik ni niti učni predmet. Nekaj predmetov, kakor n. pr. računanje, je od prvega dne samo nemški.

Da na Koroškem ne sprejmejo nobenega zaveznega Slovenca na učiteljske, je tako običajno, da ni nobene izjeme.

Ce ob koncu svojega članka dr. Graffl

WIMPASSING snežni čevlji, so zdravju v največjo zaščito

Pred dežjem Vas varjejo, snegom, pred mrazom še osobito.

Bukovski organist

Organist Logar je bil spoštovan daleč izven Bukovja. — Že radi tega, ker je bil služboval preje v treh štirih sosednjih krajih kot učitelj, kjer si je bil pridobil s svojo ljubeznivostjo srca vseh, ne le otrok. Predvsem pa je bil poznan, ker je od tedaj, odkar je bil upokojen, orgljal sedaj tu, sedaj tam, bodisi, da so ga najno potrebovali, ali pa so ga izrecno sovabili.

Bukovski kmetje niso bili malo ponosni na svojega organista. Tako so bili zaljubljeni v njegovo orgljanje, da so smatrali za božjo voljo, ko je prevzel Logar namesto bolehnega učitelja za stalno organistovsko mesto.

In v resnici je bilo v njegovem igranju toliko iskrenosti in pobožnosti in kipečega veselja, da je dvigalo in vžigalo ljudi k pesmi, slaveči Boga.

Še nežneje pa so donele orgle v rahlih medigrah in fantazijah ob tihih trenutkih službe božje.

In ko so se vračali kmetje iz cerkve, so nosili v dušah svečano srečo. Tih, notranji sijaj je žarel v njihovih pogovorih in njihovih dejanja so imela nekaj prazničnega. Ako so srečali organista, ga niso pozdravili nič manj spoštljivo in hvaležno, kakor župnika. Logar sam je prišel iz cerkve kakor iz drugega sveta. Že na hoji se mu je poznalo, da se njegova duša še ni vrnila v ozko vaško cesto. Dvignil je proti soncu visoko čelo, da so mu

padli preko tilnika gosti, sivi lasje; in njegov obrti obraz, ki so ga obsevale velike, temne oči, je bil še bolj bled in poduhovljen.

Najčese je stopal mimo svojega stanovanja naprej ven iz vasi, na polje. Posebno še, odkar je ostal sam po smrti svoje ljubljene žene.

S pobožno grozo je hodil po tihih, bukovih logih. Drevesa in grmovje se mu je zdelo kot klečeči molivec k Bogu. In kadar so zadonele orgle gozda, najprej oddaljeno in rahlo, kakor iz daljnega sveta, nato pa v naraščajočem bučanju, tedaj je stal organist premagan in je čutil, kako majhen je v svoji umetnosti pred to mogočno igro, kateri so se pripogibali najvišji vrhovi in so se trepetajoč sklanjala grmovja. Veličastvo take igre ga je navdalo z b'aženo grozo, tako, da je pozabil na pot in čas.

Nad očitki svoje gospodinje, ki ga je neskončno dolgo čakala s kosilom, se je smejal. To kar je nosil v svoji duši, je bilo več vredno kot jed in pijača.

Kakor tudi je bilo njegovo življenje na zunaj enolično in enostavno, bi Logar ne menjal z nobenim bukovskim kmetom, katerim je prinašalo delo v hiši, na polju in vrtu v izobilju izprememb. Zakaj oni so imeli nedeljo le enkrat na teden. Logar pa je živel ves teden v stiku z Bogom. To, kar so mu igrane orgle gozda, to je pela njegova duša na orglah v cerkvi.

Vedno raje in raje je zahajal v cerkev

EDINO MODERNO MIKLAVŽEVO DARILO

JE DOBER RADIO-APARAT

OGLETE SI NAŠO RAZSTAVO V AKADEMskem DOMU OB MIKLOŠIČEVI CESTI ALI NAS OBISČITE V PRODAJNEM PAVILJONU POLEG UNIONA-BOGATA ZALOGA NAJBOLJŠIH APARATOV — ZA STOPSTVO SLOVITIH IZDELKOV "RADIONE" RAZSTAVA OD 1. DO 6. DECEMBRA

pravi, da se hoče to v nobeni državi — razen Italije — sistematično doseženo nizko stanje nemške šolske izobrazbe ovekovečiti z novo šolsko postavo za ljudske šole, kaj naj rečejo koroški Slovenci, kjer se hoče s kulturno avtonomijo za večno Slovence razdeliti v dva dela tako, da praktično, če se izvede v zmislu koroških Nemcev, avtonomija pomeni decimiranje koroških Slovencev, da sploh nobeno manjšinsko šolstvo ni mogoče. V večini krajev, kjer je Slovencev 90 do 100 odstotkov (vsi razen uradniških družin), je en del narodno nezavezen, en del že nemško misleč, četudi doma govori samo slovensko, in en del narodno zavezen. Prva dva dela Slovencev, ki sta sad dolgotrajne asimilacije, označuje dejanski vodja vse koroškonemške manjšinske politike dr. Wutke v svoji brošuri »Deutsch-Windisch-Slovenische« kot vindiše, »die für ein nationales Bekenntnis unfähig sind«. Da koroški Nemci kulturno avtonomijo ponujajo ravno na podlagi nacionalnega priznanja, se vidi njihov namen, da kar dva dela Slovencev izločijo iz avtonomije in le tretjemu delu priznajo nekaj pravice; praktično pomeni to na šolskem polju delitev slovenskih otrok po vseh krajih na dve šoli, na nemško in manjšinsko in v nemško bi hodili otroci vindišar-

jev, v slovensko pa otroci zavednih, vse vkup pa je v veliki večini krajev — ker so kmetijske vasi — vseh otrok skupaj samo za eno šolo. Da koroški Slovenci za tako avtonomijo ne morejo biti navdušeni, je jasno.

Pogosto se sliši beseda »reciprociteta« za nemško manjšino v Jugoslaviji in slovensko na Koroškem. Posebno koroški nemški krogi, v prvi vrsti stranka Landbunda, zahteva ureditve na podlagi reciprocitete. Če se sprejame to stališče, potem se dr. Graffl ne sme pritoževati čez razmere pri nas, ampak mora čakati, da so pri nas iste šolske razmere kakor na Koroškem in na podlagi enakih razmer bi se z mednarodnimi pogajanjimi uredile obojestranske manjšinske pravice. Mogoče bi taka rešitev manjšinskega vprašanja bila boljša, ker bi se pri tem lažje prezrli samoljubni interesi tistih političnih večinskih strank, ki pri reševanju iščejo samo korist svoje stranke, a nimajo zmisla za državne potrebe in za mednarodni ugled svoje države. Državna potreba ni asimilacija, ampak zadovoljni, svoji državi za enako pravico hvalečni enakovredni zavezniki, moralno visoko stoječi narodi.

Ravnokar prihajajo vesti, da naša država hoče svojim manjšinam priti nasproti in jim dati velike pravice. Koroška vlada je s svojim predlogom o kulturni avtonomiji tudi dokumentirala svojo voljo, da hoče manjšini nekaj dati. Ali bi ne bil za to sedaj primeren trenutek, da se najprej narod, ki je bil zibel srednjeevropske asimilacijske politike in še sedaj z nezmanjšano vehemenco asimilira na Koroškem naš živelj, odreče vsaki asimilacijski politiki in koroškim Slovincem zagotovi narodno življenje in se še le potem primerno lotimo reševanja manjšinskega vprašanja pri nas?

sijaj v njegovih velikih, temnih očeh. In videl bi senco bolesti na njegovem obrazu.

Zakaj le on je vedel, da njegove ljubljene orgle niso več nepoškodovane. Da je marsikak glas zatemnjen, kot od bolečine ranjen, marsikak celo ubit. Le tak mojster kot on, je lahko to prikril kmetom.

Toda, ako bodo nekega dne to zapazili? Ali ni nekdo že naslikal črne sence na steno? Ali ni nekdo že govoril o nabavi novih orgel? —

Njegove roke so zgrabile srce. Začutil je skoraj telesno bolečino, tako globoko je njegovo notranjost že ranila misel na nove orgle. Kakor da bi mu mogle nove orgle nadomestiti stare! Ali ni ljubil orgelj kakor svojo ženo, svoje dekle! Ali niso postale po smrti njegove žene, njene ve zaupnice! Le njim edinim je odpiral svoje globine, le njim je zaupal vsa valovanja svoje duše. Ali ne bodo vzele s seboj vsa njegova ljubezen, njegovo umetnost in ga pustile praznega in brezmočnega pred topimi, zaprtimi, novimi orglami!

Logar se je jezil nad neumnim kmetom, ki je izrekel to misel. Kot da bi bilo postaviti nove orgle tako lahko, kakor prižgati cigaro!

Mnogo moči je potreboval, da se je ubranil temnim mislim, ki so ga vedno znova napadale. Toda ako jih je pregal podnevi ter pozabil nanje v gozdu in na polju, so ponoči tembolj težile njegovo dušo. In prepodile so spanje od njega.

Marija, k Tebi, uboge reve, mi zapuščeni vpijemo.

Še nikdar niso peči Bukovčani te himne bolj vdano in genljivo.

Le eden je odhajal iz cerkve žalosten: Logar, organist. Prvič se je sklonilo visoko čelo. In ako bi ga kdo srečal, bi pogrešal

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 5. decembra. Saba, Krispin, Dal-macij. — Solnce vzhaja ob 7.33 in zahaja ob 4.10. — Jutri: Miklavž.

Osebnosti

★ † Dekan Anton Novak. V Gornjem gradu je umrl tamošnji župnik in dekan Anton Novak. Pokojni je bil posvečen v mašnika 25. julija 1894 ter je služboval kot kaplan oziroma provizor v Majšpergu, Novi cerkvi in Spitalu, kjer je 2. julija 1900 postal župnik. Od 1. maja 1909 je župnikoval v Kamnici pri Mariboru, s 1. novembrom 1919 pa je nastopil mesto župnika v Gornjem gradu, kjer je postal 15. decembra 1921 dekan. Za svoje zaslugi na polju dušnega pastirstva je bil imenovan l. 1923. za duhovnega svetovca. Bil je priljubljen dušni pastir in vzoren duhovnik. Pogreb bo v četrtek.

★ Umrl je v Ormožu usnar in posestnik Ferdinand Kralj. — Na Humu je umrl posestnik Jakob Zidarič, ki je bil 24 let skrbnik ključar pri cerkvi sv. Ivana Krst.

★ Inženjerski inštitut je napravil na ljubljanski univerzi g. Valentin Urbančič.

★ Premeščen je učitelj Franc Pikelj iz Korinje v Gorje; pogodbeni učiteljica Maksimilijana Samsa v Rovtahu je izstopila iz službe.

★ Poročil se je pri Sv. Trojici na Vrhniki g. Valo Bratina, igralec in režiser narodnega gledališča v Ljubljani, z gđ. Fanči Straussovo, hčerko bivšega idrijskega župana.

★ V naše državljanstvo so sprejeti Rafael Zazula, učitelj iz Polja; Vasilij Avanzini, zasebni uradnik iz Vevč; Josip Fatur, učitelj z Borovnice; Ivan Krivec, mesarski pomočnik iz Spodnje Rečice; Ludvik Mesvadba, mehanik iz Tržiča; Vasilij Mirk, bančni uradnik iz Maribora in Marija Edelhausen, zasebnica iz Maribora.

★ Izstop iz državljanstva kraljevine SHS je dovoljen uradniku Valentinu Sirše, pristojnemu v St. Jurij ob j. Ž.; vpokojenki Sidoniji Keler, pristojni v Celju; vrtnarju Martinu Jelenju, pristojnemu v St. Pavel pri Preboldu; delavcu Henriku Hrovatiču, pristojnemu v Celju; zidarju Ivanu Emberšiču, pristojnemu v Gorenjski Vrh — ptujski okraj; gostilničarju Josipu Gabru, pristojnemu v Sredici — murskobošotski okraj; delavcu Josipu Krajcnu, pristojnemu v Gotovlje — celjski okraj; Anji Paulin, pristojni v Križu — Kranjski okr., in uradnici Pavlini Lopatič, pristojni v Cerklje ob Krki.

Danes ob 7 uri na Miklavžev večer v Union

Razstava radijskih aparatov

od 1. do 6. decembra v Akademskem domu, Miklošičeva 5

Strokovna razlaga. Vsak večer predvajanja. Odprto od 8—12 in 2—8. Vstop prost.

Imel je grozne sanje. Videl se je, kako sedi pred ogromnimi, novimi orglami. Ako se je dotaknil tipk, so se prikazali iz orgel spačeni obrazi, ki so začeli skakati in plešati okoli njega.

Toda še nekaj hujšega kot te nočne sanje je doživel neko nedeljo, preden je šel v cerkev.

Njegova gospodinja je stopila predenj z blaženim smehljajem na obrazu. Kmalu bo igral na novih orglah, mu je zaupala. Sicer bi tega ne smel vedeti, toda ker nima pred njim nobenih skrivnosti, mu zaupa to. Nove orgle naj bodo zanj presenečenje, nekako darilo hvaležne občine svojemu spoštovanemu organistu.

Groza je spreletala njene ude, ko je zagledala Logarjeve smrtnobledi obraz. In starček, ki je hodil sicer tako pokonci, se je opotekel in iskal pomoči, opore. Morala ga je podpreti. Boječ se najhujšega, je vsega tresočega se varno peljala nazaj v hišo.

In to nedeljo so peli Bukovčani mašo prvič brez spremljevanja orgel.

Tudi naslednje dni ni bilo Logarja na izpregled. Sedel je v svoji sobi in si zamišljen z rokami podpiral glavo. Nikogar ni pustil k sebi.

Logar ni več spal. Tudi tedaj ne, ko se je zunaj že stemnilo in je bilo v sobi in na cesti vse tiho. Ena sama misel ga je mučila, razjedala in bičala: Njegove orgle mu bodo vzeli! Mogoče že jutri. J-u-t-r-i!

Z vdihom se je dvignil v postelji. V temi je otipal svojo obleko. Urno in trepetajoč od razburjenja se je oblekel. Njegovi zobje so šklepetali. Neslišno je odprl vrata. Vzel je v roke čevlje in se splazil kot tat v nogavice ven.

Ko je teklo nekaj časa po cesti, je sedel

Ostale vesti

★ Vojni tovariši! Dne 9. decembra bo ob 9 dopoldne v Ljubljani občni zbor Zveze slovenskih vojakov in volitev novega odbora, v salonu tovariša Rozmana, po domače pri Jernejcu na Sv. Petra cesti 85. Podružnice, odbori za spomenike, pošljite zaupnike, delegate. Vsak vojni tovariš ima dostop, zlasti pa naj pridejo Ljubljanci in okoličani! Tovariši, pridite in sporočite svoje želje! — Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

★ Polovična vožnja za glavno skupščino Zadrugne zveze v Mariboru. Prometno ministvo je dovolilo polovično vožnjo za udeležence izrednega občega zbora, ki bo 13. decembra v Mariboru. Polovična vožnja velja za čas od 10. do 15. decembra. Vozni listek, ki ga dobijo udeleženci na vstopni postaji, velja skupaj s potrdilom o udeležbi tudi za nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala na občnem zboru.

Gostilničarji proti domačemu podjetju?

V zadnjih dneh gre skoro po vseh časopisih odmev akcije Zveze slovenskih gostilničarjev, ki je na svojem protestnem zborovanju dopustila, da se je govorilo o nekakem bojkotu naše domače mineralne vode. Ta grožnja, ki, kakor vsaj upamo, izključuje izvršitev vsake take namere, je seveda voda na mlino konkurenčnim podjetjem, tujim vodam, nemškemu kapitalu, ki jim je lep uspeh razprodaje naše vode že dolgo trn v peti. Z največjim veseljem so pograbila ta tuja podjetja to izvršno reklamno sredstvo in ga bodo do skrajnosti izrabila, češ, Slovenci sami odklanjajo svojo vodo in agitirajo proti njej. Da se je Zveza slovenskih gostilničarjev spozabila tako daleč, je pač najžalostnejše dejstvo naših domačih razmer. Najodličnejše slovensko podjetje, tujsko prometni zavod, ki si je pridobil z največjim trudom in velikimi žrtvami dober glas, ne samo doma, temveč tudi v vseh inozemskih državah, se hoče za leta in leta oškodovati in komu v korist? Ali mislijo naši gostilničarji, da jim bodo zmanjšani dohodki oblastne imovine olajšali davčno breme? Oblast mora kriti svoje neobhodne potrebe in krije jih tam, kjer razmeroma še najmanj boli. To kritje bo pa morala iskati tembolj, čim manj bo dobila iz lastnih podjetij dohodkov. To ne more spremeniti noben režim in nobena stranka. Zato, slovenski gostilničar, roko proč od domačega gospodarstvenega podjetja! Vsaka škoda, ki mu jo povzročiš, pade na tebe nazaj in na one, ki te v svoji slepoti hočejo voditi po napačnem potu.

Grozna družinska žalost

V občini Grabarino pri Brodu se je odigrala v nedeljo grozna družinska žalost. Kmet Ivan Ferenčevič je ubil s sekiro svojo

ženo in smrtno ranil svojega 13 letnega sina. Po krvavem zločinu se je Ferenčevič obesil. Krvavo žaloigro je odkril prvi Ferenčevičev brat, ki je hotel obiskati svojega brata. Ker so bila vsa vrata zaklenjena, je s silo vdrl v hišo in našel svojega brata in njegovo ženo mrtva, dočim je deček ležal nezavesten v postelji. Ker je deček, kot edina priča groznega dogodka, kmalu zatem umrl, je ostal pravi vzrok žaloigre nepojasnen. Oblasti so mnenja, da je Ferenčevič storil krvavi zločin v navalu blaznosti. Ferenčevič je bil drugače znan kot pošten in trezen mož ter je živel s svojo ženo v najboljših odnosih.

★ Slamareznica odrezala prste. Hlapca Janeza S. v Sv. Križu pri Kostanjevici so bili zvalili pogrebci iz Črneče vasi s seboj v gostilno na pijačo in ga napojili. »Korajzen« se je spravil rezati slamo in že ga je slamareznica zgrabila za roko in mu odrezala štiri prste na desni roki. Bil je vojak na ruski in italijanski fronti, se bil nepoškodovan vrnil iz ruskega in italijanskega ujetništva, sedaj ga je pa nesreča v trenutku napravila za be-raca.

★ Snežni zameti v Bosni. Iz vseh krajev Bosne in Hercegovine prihajajo vesti o velikih snežnih zametih. Zadnje dni je vladal hud mraz, sedaj pa je pričel naletavati sneg. Na mnogih krajih je zapadel sneg v takih množinah, da je promet znatno oviran, deloma pa celo prekinjen.

★ Oskrunjeno pokopališče. Pred dnevi so neznani zlikovci vdrl v Banjaluki na tamkajšnje pokopališče ter porušili in uničili več nagrobnih spomenikov in križev. Med meščanstvom je nastalo radi tega silno ogorčenje.

★ Nesreča železničarja pri delu. Zavirač Tomo Travarevič iz Sibinja je pred dnevi sklapljaj vagona na železniški postaji v Brodu. Ko je delal na tiru, se je približala vagonom lokomotiva. Ostali delavci so Travareviča opozorili, naj se umakne, naker je ta tudi odskočil, toda bilo je že prepozno. Vagoni so Travareviča stisnili in mu prizadejali hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer upajo, da bo okreval.

★ Se ona železniška nesreča. Na postaji Brod ob Savi, eni najprometnejših postaj v naši državi sploh, niso železniške nesreče nič kaj redke. V nedeljo zjutraj sta šla po tiru delavca Anton Ivančič in Ivan Stankovič. Hotela sta se izogniti mimo drvečemu osebnemu vlaku, zašla pa sta pod tovorni vlak. Ivančič je bil takoj mrtev in so ga vsega razmesarjenega potegnili izpod vlaka, dočim je vlak odrezal Stankoviču obe nogi in ga hudo ranil po glavi.

★ Mrtev šofer v avtomobilu. V nedeljo popoldne je prišel v Zagreb iz Budimpešte z avtomobilom trgovski potnik Desider Prinz s svojim 21 letnim šoferjem Jenőm Südyem. Prinz je odšel spat v hotel »Esplanade«, šofer pa, ki bi moral priti zjutraj pred hotel in zbuditi svojega gospodarja, je odšel v garažo, kjer je spal v avtomobilu. Ko je Prinz zjutraj vstal in videl, da šoferja še ni, je odšel sam v garažo, našel pa je šoferja nezavesnega v avtomobilu. Südy so hoteli prepeljati v bolnišnico, vendar je že med vožnjo umrl. Zdravniki so ugotovili, da je šofer umrl od zastrupljenja s plinom, ker je vso noč spal poleg motorja in vdihaval plin iz motorja.

★ Radi ljubezni ustrelil dekle in sebe. V Subotici se je pred dnevi odigrala krvava ljubavna žalost. Mladi čevljarški pomočnik Bela Havaš je bil do ušes zaljubljen v zalo dekle Marijo Kovačev. Toda dekle mu te ljubezni ni vračala. V nedeljo zvečer sta bila oba na neki zabavi, toda Marija se je bolj zanimala za nekega drugega mladeniča, kot za Belo. Tega občutljivo Belino srce ni moglo prenesti. Malo pred koncem zabave je Bela odšel in počakal Marijo pred njenim stanovanjem. Ko je prišla v spremstvu neke svoje prijateljice pred hišo, je Bela odzadaj sprožil nanjo strel iz revolverja. Marija je bila takoj mrtva. Drugi strel je sprožil sebi v glavo. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl.

★ DOMAČE IN TUJE ŽIVALI V PODOBAH. I. del. Sesavci. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 30 Din. Slike iz živalskega sveta ne zanimajo samo učencev osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ker se tega predmeta učijo v šoli, radi listajo po takih knjigah, kjer so živali narisane, tudi naši najmanjši. Saj vidijo vse živali mrzlega severa in gorkega juga. Kot Miklavžovo darilo je ta knjiga najprimernejša.

★ NOSEČIM ZENAM IN MLADIM MATERAM pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »FRANZ-JOSEF« vodo v premnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ KLOBUKE popravlja, čisti, barva, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Stari trg 14, Ljubljana.

★ PLAŠČKE otroške in dekliske, le du-najski kraj, nudi ceno Kristof-Butar, Stari trg 9.

★ NOGAVICE, rokavice in pletenine se dobe v veliki izbiri pri tordki Prelog, Ljublj.

Za desinfekcijo usne dupline in grla

Panflavin pastile uničujejo vstopajoče povzročitelje bolezni. Od zdravniških avtoritet proti vnetju grla, prehladu in gripi pogosto predpisane.

V zgoraj narisanim originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

Osmi december - dijaški praznik!

Dopoldne ob 10.30 slavnostno zborovanje v beli dvorani Uniona. — Popoldne ob 16 »Theophilus«, misterij v dveh delih iz 15. stoletja, v veliki dvorani Uniona.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo bosta vršili lekarnik Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

○ Proslava šestdesetletnice dr. Ivana Regena. Zoološki inštitut ljubljanske univerze priredi v nedeljo, dne 9. decembra t. l., v zbornični dvorani univerze ob 11. uri dopoldne proslavo šestdesetletnice svetovno znamenitega, na Dunaju živečega slovenskega znanstvenika - zoologa in fiziologa dr. Ivana Regena. O zelo interesantnih rezultatih dolgoletnih raziskovanj slavljenca bo predaval g. prof. dr. Pavel Grošelj. Vsi, ki se zanimajo za prirodoslovne vede, se vabijo na proslavo, ki ima namen, naše občinstvo seznaniti z življenjskim delom v znanstvenih krogih širokega priznanega slovenskega prirodoslovca.

○ Miklavžev večer kršč. ženskega društva se vrši danes ob pol petih popoldne v beli dvorani Uniona, l. nadst. Večer je namenjen deci društvenih članic in po njih vpletim gostom. Darila z morebitnimi željami se sprejemajo v beli dvorani Uniona danes popoldne od 1—3. Napravite veselje svojim malčkom in pridite!

○ Miklavžev večer priredi šentjakovski Orli drevi ob pol 8 v telovadnici na Grabnu. Darovnice sprejemajo istotam dve uri pred začetkom prireditve.

○ Krekova mladina Ljubljana. Kakor vsako leto tako tudi letos priredi Krekova mladina Miklavžev večer v kleti I. delavskega konzumnega društva drevi ob 7. Darila se sprejemajo že dan v kleti I. Delavskega konz. društva.

○ Ljubljana brez trboveljskega premoga. Včeraj se je zglasila pri g. županu dr. Pucu deputacija trgovcev s kurivom v Ljubljani in mu izročila vlogo, v kateri trgovci opozarjajo, da obstoji največja nevarnost, da ostane Ljubljana za letošnjo zimo brez trboveljskega premoga. Po svojih navedbah je TPD primorana, oddajati železnicam tako ogromne količine trboveljskega premoga, da ga za privatni konzum ne ostaja nič ter bo stanje trajalo

Proti: Reumi, Išlasu, Protinu, tiganju in križu

VISTIANski

Mulj

nenadomestljivo naravno lekovito sredstvo! Za lečenje doma: Kot naravni mulj v kockah „I. Q.“ (za pripravljanje oblog) ali kot „amalkompreza“ (gotov oblog) 30 krat uporabljati. Brezda poenoti! Glavno skladišče: L. Schreier, Zagreb, Akademski trg 1/II.

Mela kravate

najprimernejše Miklavžovo darilo

Vegati pakete
7 motorovom Grouplje
= miklavžev rešje!

Strašilo gospô...

v jeseni in poleti je nahod, ki jim povzroča, da jim zateče nos in pordeče lica. Proti temu jim ne pomaga noben puder. Zato imajte v ročni torbici vedno »Forman«. Forman v malih omotih je zelo priporočljiv, ker ga nosimo lahko vedno pri sebi. Forman se dene pod nos in globoko vdihava. Takoj se čuti lažje dihanje in nahod prične popuščati. Tako odpade deformacija lica. Poskusite ga!

Lovcem za božič

pelerine iz originalnega tirolskega kamelhar-loina zaamenile trdke Franz Bauer & Söhne, Innsbruck, v zalogi pri trdko: **Orla o Schwab, Ljubljana**

predvidoma še ves mesec december, ako ne morda še dalje. Vseled dolgotrajnega pomanjkanja vagonov so se tako nakopičili zaostanki v dobavih premoga, da jih sedaj ni več mogoče pravočasno podelati. Brez ozira na gospodarske kroge in privatne konzumente pa železniška uprava naroča od meseca do meseca večje količine premoga zase. Vseled pomanjkanja trboveljskega premoga priporoča sedaj TPD nabavo kočevskega. Tako bo Ljubljana, če ne bo takojšnje in izdatne odpomoci, ostala letos brez trboveljskega premoga ali pa bo kurila kočevskega, dasi tik Ljubljane leže največji rudniki v državi. Zadruga trgovcev s kurivom se je ponovno obrnila z nujno trgovko tudi na predsednika vlade g. dr. Korošca s prošnjo, da prepreči katastrofo, ki preti Ljubljani za letošnjo zimo. — Mi se drzujemo pri tej priložnosti vprašati TPD: Zakaj so še nedavno rudarji morali praznovati? Zakaj dviga TPD celo revolucijo, kakor da nima dela in ne oddajnega trga — kadar se železniška uprava obrne kam drugam? In še to: Čemu apelirati na dr. Korošca? Ali naj on prisili TPD naj prodaja Ljubljancem trboveljski premog, če ga TPD neče in če hoče kočevskega spraviti v denar.

Senzacionalna aretacija vlomilca. Včeraj so detektivni ljubljanske policije aretirali na deželi nekoga dolgo iskanega in skrajno nevarnega vlomilca. Z aretacijo tega moža, ki so ga privedli včeraj s sodne zapore v Ljubljani, je padel v roke policiji morda eden najbolj proslulih zločincev, kar jih je zadnja leta vznemirjalo Slovenijo. Ker je preiskava še v teku, policija neče dati o tej aretaciji zaenkrat še nikakih informacij.

Maribor

Občni zbori okr. org. SLS v Mariboru se vršijo sledeče: za I. okraj v torek, dne 11. dec. ob 19; za II. okraj v soboto, dne 15. t. m. ob 19; za IV. okraj v petek, dne 14. t. m. ob 19. Občni zbori se vršijo v društvenih prostorih na Koroški cesti 1.

Miklavžev večer za Orličice in Orličice bo danes ob 16 v Zadrugi gospodarski banki. Darila naj se izročijo v Zadrugi gospodarski banki pri bančniku uradniku Jošku Malešiču ali pa v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti 6. Istotam se sprejemajo darila tudi za Orličice in Orličice revnih starišev. Vendar pa naj bo vsako darilo opremljeno z obdarovančevim imenom. Na tem Miklavževem večeru bodo obdarovani tudi Mladci in dijaški naraščaj. K Miklavževemu večeru se vsi stariši naših Orličev, Orličice naraščajnikov ter Mladcev prav iskreno vabijo.

Miklavžev večer priredi drevi ob 20 Ljudski oder skupno s slov. pev. društvom »Maribor« v dvorani Zadruga gospodarske banke. Darila se sprejemajo v pisarni Prosvečne zveze.

III. prosvetni večer priredi Prosvečna zveza jutri ob 20 v dvorani Zadruga gospodarske banke. Predava vseučilišni profesor g. dr. L. Ehrlich o najstarejši človeški kulturi ter o prazgodovinskem človeku v Evropi. Predavanje ponazarjajo skopične slike. K prezanimivemu predavanju priznanega učenjaka se vsi brez izjeme prav vlnjudo vabijo.

O naših planinah je predaval v Ljudski univerzi v ponedeljek zvečer priljubljeni planinski pisatelj in predavatelj prof. Mlakar iz Ljubljane. V znani svoji šegavosti in vednem humorju nas je na podlagi mnogostevnih kraških skopičnih slik popeljal na zabavno turo iz Okrešlja preko kamniških planin, Karavank na triglavsko pogorje. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano in si je profesor Mlakar s svojimi zabavnimi in duhovitimi vpletitvami tudi v Mariboru ustvaril sloves. Stavimo: prihodnjč bo poslušalo Mlakarja dvakrat toliko hvaležnih poslušalcev.

Fantovski sestanek mariborskega orlovskega odseka radi Miklavževega večera odpade.

Gibanje nalezljivih boleznih. V mariborskem mestnem okolišu je obbolelo v času od 22. do 30. novembra na ošpicah 28 oseb.

Smrtna kosa. Preminuli sta: mati tukajšnjega kavarnarja g. Klešiča ga. Sidonija Klešič, zasebnica, stara 78 let. Pogreb jutri ob 15 na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Marija Mencej, soproga strojevodje v pokoji, stara 62 let. Pogreb danes ob 15 v Pobrežju.

Zgodovinsko društvo v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor dne 9. decembra ob 10 v čitalnici »Študijske knjižnice«.

Ljudsko gibanje. Novembra meseca je bilo v Mariboru 65 rojstev, 43 smrtnih slučajev in 47 porok. Rojstev je bilo: v stolni župniji 32, v frančiškanski 14, v magdalenski 19. Smrtnih slučajev: v stolni župniji 10, v frančiškanski 11, v magdalenski 26 (bolnični). Porok pa: v stolni župniji 8, v frančiškanski 20, v magdalenski 19. Pri pravoslavni cerkveni občini je en smrtni slučaj. Sicer ni nobenih sprememb.

Dijaški praznik v Mariboru

Mariborsko katoliško dijaštvo, ki slovi po svoji delavnosti in železni disciplini, obhaja na praznik Brezmadežne, v soboto, dne 8. t. m., svoj običajni dijaški praznik, ki ga praznuje od mariborskega orlovskega tabora

sem vsako leto celokupno katoliško dijaštvo širom Slovenije, Hrvatske in drugih delov naše države. V Mariboru obhajajo tudi letos naši katoliški dijaški ta svoj praznik na slovesen način. Na predvečer, v petek, dne 7. decembra, bo v cerkvi sv. Alojzija ob pol 18. uri pridiga z litanijami; v soboto istotam ob pol 6. uri sv. maša, skupno sv. obhajilo in pridiga v cerkvi sv. Alojzija. Ob 10. uri slavnostno zborovanje v dvorani Zadruga gosp. banke s sledečim sporedom: Kmetski hiši (poje mešan zbor), Signatura Orla-dijaka, govori Jos. Majcen; Deklica-svečenice, govori M. Mla. kerjeva; Zgodovina Slovencev in Orel v zadnjih desetih letih, govori dr. Fr. Vatovec; Spov ptice pojo (poje mešan zbor). Ob 20. uri se vrši v unionski dvorani akademija s pestrim sporedom.

Celje

Knjigovodski letaj Zadruga zveze. V ponedeljek se je v Celju pričel knjigovodski letaj za posojilnice in hranilnice, ki ga prireja mariborski pododbor ljubljanske Zadruga zveze. Tečaj se vrši v I. nadstropju Orlovskega doma in se ga udeležuje nad 20 naših zadruginskih delavcev. Predavanja imata zadruga revizorja g. Tirš in Urbanija. Tečaj bo trajal do vsehletja četrtka 6. dec.

Zaklada orlovskim prijateljem. Prošlo nedeljo popoldne je priredil celjski Orel miklavževanje za svoj naraščaj. Telovadna dvorana Orlovskega doma je bila nabito polna orlovskih mladičev ter prijateljev orlovske mladine. Sv. Miklavž je orlovske naraščajnike izredno bogato obdaril. Mogel pa je to storiti le, ker so mu pomagali številni in poštvovalni orlovski prijatelji, ki so društva za to priliko naklonili nepričakovano mnogo podpore z darili v blagu in denarju. Orel izreka v imenu svojih malih vsem plemenitim darovalcem iskreno zahvalo z zagotovilo, da bo dobrohotnost javnosti poplačal s motrenim delom za vzgojo mladine.

Krekova mladina Celje vzprizori v nedeljo 9. decembra popoldne ob pol 4 v celjskem Narodnem domu narodno igro s petjem »Domene«. Predprodaja vstopnic je v Slomškovi tiskovni zadrugi.

Dopisi

Ježica pri Ljubljani

Naši mladci so v nedeljo pokazali kaj vse premore naša mladina, ki je organizirana v naših organizacijah. Vsakdo je videl uspehe orlovske discipline in krščanske vzgoje. Res je, da so lahko stariši naših mladcev ponosni na svoje male, kateri jim bodo na stara leta edina uteha.

Miklavž bo tudi letos obiskal našo Ježico. Na predvečer sv. Miklavža bodo priredili naši Orl Miklavžev večer v društvenem domu. Seveda bo Miklavž obdaril samo one, ki ga tudi radi ubogajo.

Vič

Miklavžev večer priredi kat. prosv. društvo v sredo 5. t. m. ob 5 popoldne v Domu na Glincah za otroke, zvečer ob 8 pa za odrasle istotam s pestrim sporedom in nastopom Miklavža.

Novo mesto

Deseti brat. — Pa nikar ne mislite, da bi bil kdo v Novem mestu tako srečen, da bi se mu rodil 10. sin. Orlovski odsek bo namreč vzprizori na praznik Brezmadežne 8. t. m. v nedeljo 9. t. m. narodno igro v 5 dejanjih »Deseti brate«. Je ta gotovo ena najbolj priljubljenih ljudskih iger, kar jih imamo Slovenci. Poleg mlajših moči, s katerimi so zasedene vloge, bo nastopilo po daljšem presledku zopet nekaj članov iz stare v trdem boju preizkušene garde, tako da je pričakovati, da bo igra vse občinstvo izredno zadovoljila. Zato naj se vsakdo pobriga, da dobi pravočasno vstopnico. Slednje se bodo prodajale od četrtka naprej v trgovini Krajec nasl.

Cerkije pri Kranju. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo 9. decembra v Ljudskem domu Miklavžev večer. Ponovi se igra »Skapinove zvižgane« in nastopi Miklavž. Začetek točno ob 8 popoldne.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vlnjudo vabi c. občinstvo na Miklavžev večer, ki ga priredi na praznik Brezmadežne ob pol 4 popoldne v Kat. domu. Na sporedu je lepa otroška igra v 3 dej. »Sola v nebesih«. Potem bo obdarovanje otrok. Darila prinesite v Katoliški dom.

Dijaški Orel

Ritem je udarec žile veselstva, je menjavanje letnih časov, je menjava med dnevom in med nočjo. Ritemično je valovanje morja, ritemičen je tok poloka in beg oblakov. Ritemična je govornica, ritemično je tudi gibanje. In to slednje nam bo izrazila točka na akademiji Dijaškega Orla. Vedno močnejše je stremeljenje v telesni kulturi, da bi prišli do prostih vaj, ki niso metrične, temveč do onih, ki so notranjega, ritemičnega izvora. Tako gibanje bomo videli na akademiji D. O.: najprej samo nihanje in valovanje po zakonih gibanja. To valovanje preide polagoma v poskakovanje in v primitiven ples, kakršnega vidimo le še pri narodih, kamor se ni prodrla civilizacija.

Sport

LJUBLJANA

S. K. Ilirija : A. S. K. Primorje 9:3 (2:2).

Moštvi sta nastopili v sledečih postavah: Urbančič—Verovšek, Strehovec—Dekleva, Zupančič, Košenina—Bergles, Doberle, Kirbiš, Šiška, Rihar, Camernik, Teršek, Senica, Vrhovnik, Jug—Zemljak, Slamič, Pišek—Hasl, Svetlič—Jančigaj. V finalu za darilo L. N. P. sta se srečala stara dva rivala v kompletni postavi. Po igri drugega polčasa rezultat popolnoma odgovarja. Igra bi se morala razdeliti v dva dela. Prvi del do izstopa Zemljaka. Do tu je igra nudila polno napetih momentov, zmaga je visela v zraku, čeprav je Ilirija vodila s 4:3. Igra že od početka ostrja je postajala čezdalje ostrejša. Precej pedantno prisvojena 11metrovka, ki jo je Šiška preveloril v peti gol, je izbila dno. Najboljši mož vobče na polju je bil Verovšek, kateri je reševal svoja vrata iz najopasnijih razmer. V krilnih je bil dober Dekleva, precej nesiguren Košenina. Pri vseh igralcih se opaža premalo volje in pa veliko preslab start. Primorje v tem daleko prekaša Ilirijo. Hitro in odločno izvedeni napadi so stalna nevarnost za nasprotna vrata. Tudi v tej tekmi se je napad odlikoval z izrednim elanom. Vrhovnik in Jug sta igrala lepih zmognosti. Slamič pa od igre do igre popuša, vendar je, ko so skoro vsi odpovedali in glode discipline mnogo in težko grešili, edino

Gospodarstvo

Pred plenarno sejo zbornice za TOI

Včeraj so celo popoldne zborovali odseki Zbornice za trgovino obrt in industrijo. Obrtni odsek, kateremu je predsedoval načelnik g. Iv. Ogrin, je obravnaval veliko število dispenznih in koncesijskih prošnji, nadalje načrt zakona o izvršbi in zavarovanju ter vprašanje odpiranja in zapiranja obratovališč. Trgovski odsek je pod predsedstvom g. Leopolda Brudermana obravnaval tudi veliko število dispenznih prošnji ter obrtnopravna vprašanja, kakor so odpiranje in zapiranje trgovin. Pečal se je s krošnjastvom in konkurznim redom. Industrijski odsek pod predsedstvom g. Dragotina Hribarja je razpravljal o stanju trgovinskih pogodb z inozemstvom in o reformi žel. tarif. V vseh odsekih pa se je vršila razprava o zborničnem proračunu za 1929 in o načrtu službene pragmatike za uslužbence zbornice. Plenarna seja se začne danes ob osmih.

Statistika konkurzov v novembru 1928. Po podatkih Jugosl. društva za zaščito upnikov v Zagrebu je bilo v novembru razglašanih 91 konkurzov (v oktobru 66, v novembru lani 71). Skupno je bilo v prvih 11 mesecih t. l. razglašanih 890 konkurzov napram 980 v istem času lani. Od tega odpade na Srbijo 604 (660), Hrvatsko 74 (110), Slovenijo in Dalmacijo 75 (98), Vojvodino 55 (81) in na Bosno 17 (31).

Iz hrvatske industrije. Angleška finančna skupina je s posredovanjem Milana Prpića kupila od Prastredione njeno posest delnic trdke »Destilacija drva, d. d.«, ki ima tovarno v Teslicu (destilacija lesa). Tovarna se bo razširila za proizvodnjo umetne svile, ki jo že sedaj potrebujejo v veliki meri naše tkalnice svile tkanine Jugoslovske v Kranju in Belgrajski tekstilna industrija. Prastrediona bo še vedno zastopena v upravi podjetja; g. Crnadak ostane predsednik. — Kapitalni odnosi v tej družbi so: država ima 20.000 prioritelnih delnic, katere je dobila kot odškodnino za odstojeno najeminsko razmerje, 80.000 ostalih delnic (po 200 Din nom.) imajo privatni interesi, od tega Prastrediona 75%, torej 60.000 delnic (od 100.000 delnic, kapital 20 milj.), torej 60% vsega kapitala. To je bil za Prastrediono velik angažman. Družba ima v najemu državno tovarno do leta 1943. (27 let).

Borzo

Dne 4. decembra 1928.

DENAR

Današnji devizni promet je bil izredno velik, zlasti v devizah: Curih (nad 2 milj. Din) in Dunaj (poldrug milj.). Vse te devize je dala Narodna banka, kajti edino v devizi Newyork je bilo zaključeno privatno blago. Tečaj izkazuje nazadujočo tendenco.

Zagreb. Amsterdam 2281.50—2287.50, Berlin 1354—1357, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 798.27—801.27, London 275.52—276.32, Newyork 56.78—56.98, Pariz 221.29—223.29, Praga 168.18—168.98, Trst 298.72—298.72.

Belgrajska borza radi praznika ni poslovala. Curih, Belgrad 9.1225, Berlin 123.67, Budimpešta 90.50, Bukarešt 3.075, Dunaj 72.98, London

on pokazal zelo discipliniranega igralca. Hasl pa ne spada v moštvo, na tem mestu smo videli že boljše igralce. Precej zasluge ima ravno on na težkem porazu. Svetle je igral z izredno poštvovalnostjo. Sodnik g. Šneler je dobro delal, vendar za normalen potek igre prepedaten. Izključitvi Košenine in rezerve Juga bi morala slediti še Haslova in tudi Zupančičeva. Poudarjamo pa, da se mora vsak igralec zavedati, da način namernega suvanja žoge v občinstvo škoduje ne njemu, pač pa klubu, kateremu pripada.

Po tej nogometni tekmi je pa izvedla nameravani

Tek zedinjenja

agilna lahkoatletska sekcija Primorje. Na dveh različno dolgih progah je startalo 23 tekačev, kar je za naše razmere rekordno število. Na prvi, ki je merila okoli 5000 m, je startalo 8 tekačev. Na tej progi je bila ostra konkurenca naših najboljših tekačev na dolge proge. Kot prvi je prispeal na cilj Perko (P.) v zelo dobrem času 18:50.2 min, kot drugi par metrov za njim Kumer (L), 3. Senčar (P.), 4. Zorja (P.).

Na krajši progi, dolgi okoli 2700 m, je teklo 15 tekačev. 1. Majhenič (Disk, Domžale) 10:05 min., 2. Marhiotti (L), 3. Škrabar, 4. Regally, 5. Briški (vsi P.).

Po tekmovalju je navzoči g. Veliki župan dr. Vodopivec nagovoril tekmovalce in poudarjal pomen tega teka in lahkoatletike sploh. Nato se je vršilo vpisovanje v spominsko knjigo.

Vojaške tekme.

V nedeljo sta se v Ljubljani srečali vojaški reprezentanci Zagreba in Ljubljane. V moštvih so nastopili igralci raznih naših klubov. Zmagala je Ljubljana s 4:3. Medtem ko je bil pri Ljubljani boljši del moštva obramba, je bil pa pri Zagrebu napad daleko boljši od našega. V Ljublj. obrambi je igral Verovšek sijajno. Nosilec vseh akcij Zagreba je bilo pa izvrstno, malo preostro igrajoče levo krilo. Sodil je to zanimivo igro z malo sreče g. Cimperman.

MARIBOR.

Podoben tek se je vršil tudi v Mariboru, in sicer za pokal, ki je poklonjen spominu Tone Vahrtarja. Na 2800 m dolgi progi je startalo 11 atletov. 1. Podpečan (Z.) 8:4 min., 2. Lah in 3. Končič (M.).

Maribor: Svoboda 9:0.

Odigral se je preostanek 25 min. iz prvenstvene tekme in je Maribor zabil z lahkoto še dva gola.

Železničar (M.) : Železničar (Zagreb) 4:1
Gostje so zelo v slabem stilu zaigrali in nas ne bi še večja zmaga domačega agilno se borečega moštva presenetila. Železničarji se od tekme do tekme boljajo.

Maribor : Železničar 2:1 (0:1).

Prijateljska igra za pokal g. Ilgerja. Po lepi igri je oslabilen Maribor z enakovrednimi rezervami dosegel zmago. Železničarji so nudili močan odpor in bili v polju popolnoma enakovredni nasprotnik. Pred golom so bili pa premalo odločni. Sodil je dr. Planinšek dobro.

Sportklub : Rapid 3:1 (1:1).

Po lepi igri so zmagnali tehnično mnogo boljši gostje. Rapid je ugaljal le v prvem polčasu, v drugem je pa opustil in so imeli gostje igro docela v svojih rokah.

25.176, Newyork 519.06, Pariz 20.2825, Praga 15.88, Trst 27.16, Sofija 3.74, Varšava 58.15, Madrid 83.80, Dunaj, Belgrad 12.4975.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

4. decembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 3. XII.
Amsterdam	2281.50	2287.50	2284.50	—
Berlin	1351.—	1357.—	1355.50	1356.—
Bruselj	—	79.94	—	—
Budimpešta	—	99.04	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	798.27	801.27	799.77	799.77
London	275.52	276.32	275.92	275.94
Newyork	56.78	56.98	56.88	56.88
Pariz	221.25	222.29	—	222.36
Praga	168.18	169.98	168.58	168.65
Trst	—	297.75	—	—

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 zaklj., Prastrediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Veveč 110 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 d., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 432—434, kasa 432—434, termi: 12. 436—437, 2. 442—446, 7% invest. posoj. 86, agrari 53.50. Bančni pap.: Union 57.50—59, Poljo stare em. 17.50—18, nove em. 15—16.50, Hrv. 65—68, Kred. 92.50, Jug 91—91.50, Lj. kred. 125—127, Medjun. 57.50, Prastred. 920—925, Srpska 152—153, Zem. 137—140, Etno 100, Obrt. 38—39, Ind. pap.: Gutmann 192.50—195, Slavonija 6—6.75, Slavex 102—103, Danica 150—155, Drava 510, Sečera 455—460, Oaj. Ijev. 175—180, Brod. vag. 300, Union 305—320, Isis 24—30, Ragusa 490—500, Trbovlje 478—480, Veveč 114—116, Nar. šum. 19, Piv. Sar. 280, Mlin. 19.75, Oceania 255.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 84.25, Živno 129.50, Jug 11, Alpine 42.50, Leykam 9.95, Trbovlje 58.85, Mundus 187.50, Slavex 11.95, Slavija 0.70.

Žito

Danes je nekoliko živahnješa ponudba baške pšenice, vendar pri povsem neizpremenjenih cenah. Tudi povpraševanja je bilo nekaj, radi česar moremo zabeležiti tudi nekaj zaključkov gorjebajski pšenici po 245 Din nakl. post. Bilo je tudi zanimanja za laptatsko promptno blago, vendar brez ponudbe. Inzulanka več kot času primerno suha velja 260 Din medjimurska nakl. post., a slavonska času primerno suha koruza se ponuja po 250 Din nakladalna postaja za promptno dobavo. Kupčije s koruzo ni. V ostalem so cene neizpremenjene. Kupčije se sklepajo le sporadično.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključkov ni bilo. Tendence neizpremenjena. Novosaška borza radi praznika ni poslovala.

Les

Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vagoni bukovih plohov. Tendence neizpremenjena.

ZAGREB.

Concordia : Šparta 5:1 (1:0).

Zasluzna zmaga, vendar malo previsoko izražena. Šparta je znala sicer boljše prilagoditi svojo igro slabemu terenu, vendar je bila obramba preveč nervozna, da bi mogla zadrževati napad Concordije, podpiran po neumornem Premiru.

Hašk : Gradjanski 4:3 (2:2).

Toku igre bi neodločen rezultat najbolje odgovarjal. Tekmo je vodil mesto g. Brauna Dunajčan Miesz.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sreda, 5. decembra: Zaprti.
Četrtek, 6. decembra ob 15 pop.: Modri osliček.
Misko. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Sreda, 5. decembra: Zaprti.
Četrtek, 6. decembra: »Lepa Vida«. Red D.

Ker je več abonementov izrazilo željo, naj se na Miklavžev večer 5. t. m. ne vrši predstava, zato ostane ta večer gledališče zaprti.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosi p. n. abonente, da poravnajo četrti obrok svojega abonmaja najkasneje do 12. t. m.

Mariborsko gledališče

Sreda, 5. decembra: Zaprti.
Četrtek, 6. decembra ob 20. uri: »ADIEU MIMI«.
Ab. B. Kuponi.

Petek, 7. decembra: Zaprti.
Sobota, 8. decembra ob 15. uri: »JESENSKI MANEVR«. Gostovanje gđ. Lubejve. Kuponi.
Ob 20. uri »DOBRI VOJAK SVEJK«. Kuponi.
Gostovanje g. Daneša.

Prireditve in društvene vesti

Strokovno društvo javn. nameščencev v Ljubljani ima danes ob 16 na predsednikovem domu, Mestni trg 8t. 19-III. svojo redno sejo; vsi odborniki vabljani. — Tajnik.

Naše dijaštvo

Akademski marijanska kongregacija ima drevi ob 8 shod. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 6. decembra v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti!

Mesečna rekolekcija za duhovnike je v Domu v četrtek 6. t. m. od 3 do 5 pop.

Marijanska kongregacija za gospodične pri Sv. Jožefu v Ljubljani. 8. decembra je glavni

Sveta življenje in vrvenje

Peter Klemen:

Slovenski kurir in njegova smola

(Popolni spomini izza dni po prevratu.)

(Dalje.)

XXI. poglavje.

Genova. Ventimiglia. Menton. Zopet smola: Hajdi nazaj! Povratek v Rim.

Vlak je odšel ob osmih zvečer iz Rima preko Civitavecchia, Livorno, Pisa, Spezia proti Genovi.

Cena beg, bivši albanski poslanik v Beogradu, ki so ga kot prevelikega prijatelja Jugoslavije premestili v Prago, kjer ga je ustrelil iz političnih nagibov albanski dijak Algiviad Bebi.

Krog poldevetih drugi dan sva dospela v Genovo, a izvedela sva, da jo je vlak proti Ventimiglia že odpihal nekaj minut prej.

Čakati sva morala in ker je bilo časa dovolj, sva šla po mestu, »da šogod vidiva,« je rekel gospod Ivan.

Najela sva si izvoščka za eno uro in sva se pogodila za dvanajst lir, ker je to potrebna in previdna pogodba, ki jo je v Italiji treba skleniti z vsakim voznikom, če nima taksimetra.

Cudno! Vsaka druga hiša se imenuje »pallazzo«, če je le malo mramorja na njej in ima nekoliko starinsko lice. Zgodovinskih zgradb je mnogo in preveč, kdo bi si zapomnil njih imena in njih zunanost, ko sem se le vozil tam okrog. Ko sem, gredé, mimo Villette di Negro, zapazil gori na višini umeten slap in vprašal: Senta, cosa è questo quassù? (Slišite, kaj je pa to tu gori), sem dobil odgovor: »Acqua, acqua, signore« (voda, voda, gospod). Ko mu je gospod Ivan povedal, da je to impertinentno, je pripomnil, da je to vodopad in da so vodopadi vedno iz vode, vila nad vodopadom pa se imenuje Villetta di Negro. Težko je verjetno, da bi si bil zapomnil to ime, če ne bi bil slišal prej tako temeljite razlage o bistvu vodopadov... e la cascata d'acqua è d'acqua, kulturni vetturino.

A čas je mineval, treba je bilo zaviti proti kolodvoru. Mimogrede sva stopila še v neko knjigarno, kjer sva kupila nekaj knjig, jaz dve italijanski slovnici, on pa »La guida di Genova«.

Potem sva šla na postajo in okoli ene ure sva se odpeljala po Rivieri di Ponente proti mejni postaji Ventimiglia.

Lepa in neprijetna je ta pot. Lepa zato, ker se voziš med oljkami, palmami, mandarinami in oranžami, neprijetna zato, ker je toliko predorov kot po bohinjski dolini.

Komaj si uzrl velik nasad zelenih mandarinov, preobloženih z zlatimi jabolki, komaj si videl gozdiček palm, pa zarožlja krog tebe, smrdljiv dim ti puhne v oči, spet si v dolgem predoru in čakaš, kdaj se polagoma od daleč prikaže svetloba.

Lepa je Riviera vendar, zlasti za one, ki

imajo toliko denarja, da jim ni treba danes misliti, če bodo jutri še lahko večerjali.

Vlak je imel zamudo. Dospeli smo v Ventimiglia krog osme ure zvečer. Ni nama kazalo nadaljevati pot še isti večer proti Nici, bila sva trudna in ljubilo se nama ni nič, ker sva imela za sabo dolgo pot in neprespansko noč.

Pri izhodu iz kolodvorskega poslopja, je priskočil k nama starejši fakir in se nama ponudil za nosača prtljage, rekoč, da naju pelje v imeniten in moderen hotel prve vrste, ki je prav blizu kolodvora.

A hotel ni imel na sebi nič modernega, pač pa mnogo nesnage in smrada, ta smrad je govoril tudi o živalicah, katere smo nekdanj po Dunaju preganjali s petrolejem.

Izjavil sem, da tam ne ostaneva, ker je hotel premalo »moderen«. A on se ni dal prepričati, češ, da je vse snažno, čedno, kratkoma moderno in da hiša disponira celo z najmodernejšim straniščem.

Nazadnje je vendar obveljala najina volja. Preselila sva se v hotel Terminus, kjer sva prenočila. Drugi dan nama je zopet grozila meja. Se sva se spominjala dogodkov iz prejšnjih dni in nekam ozko nama je bilo v prsih. Čakala naju je carinska in policijska preiskava v Ventimiglia in od strani francoske oblasti v Mentoni. Srečno sva prestala prvo, dobila sva vozne listke po znižani ceni do Pariza, ker sva bila — potujoča oficirja v civilni obleki — in dani so bili vsi pogoji, da se enkrat za vselej temeljito odahneva, ker sva zapuščala italijanska tla.

Čez pol ure sva bila že v Mentoni. Izstopiti smo morali vsi in sledila je enaka preiskava. Proti najinim kovčegom ni imel nihče ničesar, a najini listi, o smola vseh smol, niso bili — v redu.

(Dalje.)

Lugano v Švici, kjer se bo vršilo 10. zasedanje Društva narodov. Zenevski zrak je pozimi za bolehne državnike (Chamberlain, Stresemann) preoster.

Reklama je važna, toda...

Sir William Crawford, ki ima v Londonu eno največjih reklamnih agentur na svetu, je te dni predaval v Berlinu o reklamah. — Kako ogromno vlogo igra reklama v modernem gospodarskem življenju, je razvidno iz dejstva, da se je izdalo na Angleškem l. 1906 za reklamo 300 milijonov mark, sedaj pa izdajejo v ta namen 3 milijarde mark. Za reklamne vojne pohode izdajejo posamezne veletvrdke po 2—6 milijonov mark letno. Vsej reklamni podjetnosti koraka na čelu angleška vlada sama, ki je pred dvema leti ustanovila posebno reklamno ministrstvo, ki mu daje vsako leto 20 milijonov mark kredita. Zato pa se dela učinkovita reklama za proizvode britanskih kolonij z velikimi plakati, ki jih menjajo vsak me-

sec in z velikimi stojnicami po razstavah. Angleži so že zgodaj spoznali korist skupne reklame posameznih poklicnih zvez in dosegli s tem lepe uspehe. Tako se je poraba angleškega sadja v petih letih več nego podvojila. — Reklamna načela so sedaj utrjena. Kdor išče odjemalcev, skuša ljudi nagniti, da razmišljajo. Razmišljanje vzbuja veselje do ukrepov. Ukrepi pomenjajo kupovanje. Seveda pa je glavno, da je blago dobro. Samo dobro blago vzbuja zadovoljnost. Samo tisti, ki je s kupljenim blagom zadovoljen, kupi ponovno. Ponovno kupovanje pa se izpremeni v navado. In šele navada zagotavlja trajen uspeh. — V podrobnostih zastopa Crawford načelo, da je treba reklamo predvsem ponavljati: »Ponavljaj svojo vabilo na nakup petdesetkrat, v petdeset različnih oblikah!« Reklama mora podati vse prednosti ponujenega v taki obliki, da potegne za seboj srce in glavo interesentov. Kdor pa išče uspeha, ima predvsem dolžnost, da je pošten in da ima pred očmi splošno blaginjo. Služiti skupnosti mora biti prvi cilj tudi pridobitnim krogom.

Roman

Berlinčanka Gertrud Paukert je bila povabila neka družina v Južni Afriki na obisk. Gospodična je ponudbo sprejela. Med vožnjo se je na parniku seznanila z angleškim potnikom Williamom, ki ji je opetovano ponudil zakon in se pri tem skliceval na svoje veliko bogastvo. Gospodična je slednjič sprejela njegovo ponudbo in zaroko so praznovali takoj na ladji. V Johannesburgu je pa Williams nekega dne prosil Paukertovo, naj mu vrne njegovo besedo, češ, da je v tem prejšnje njegovo dekle povilo otroka in ji sedaj ne more prizadeti bolečine, da bi se poročil z drugo. Paukertova je nato vložila v Londonu tožbo proti Williamu, ki je bil tudi obsojen, da ji plača 200.000 dinarjev odškodnine.

Kje tabori češkoslovaška mladina

Pri zadnjih parlamentarnih volitvah v Češkoslovaški republiki so bili najmlajši volivci, to je ljudje, stari 20 do 26 let, razdeljeni po strankah naslednje: 17.05 odstotkov komuni-

Nad 1000 dijakov dobiva ustanove, ki jih morajo po dovršenih studijah vrniti. Do 7000 dijakov se hrani po dijaških menzah. Nad 8000 dijakov dobiva dolgoročno posojila. Do 500 dijakov more preživeti počitnice po dijaških domovih ob poljskem morju, vilnskih gozdih in gorah. Za zdravje dijaštva skrbe dijaške bolniške blagajne in zdravilišči za jetične v Zakopanah in Kikuličinu. Dijaški fondi imajo znatne dohodke iz lastnih podjetij: tiskarn, trgovin, delavnic. Akademsko sportna zveza je nedavno na lastne stroške zgradila sportni stadion za 300.000 zlotov. Na dijaških posredovalnicah za delo se oglašja približno po 3000 dijakov; od teh dobi dele (večinoma instrukcije) približno 60%. Država daje letno 1 milijon zlotov za visokošolske dijaške ustanove, pol milijona v gradbene namene, 21 milijonov za profesorske plače in 7 in pol milijona zlotov za stvarne potrebščine, skupaj tedaj 30 milijonov zlotov.

Algiviad Bebi, morilec Cena bega, ki ga je te dni pred poročnim sodiščem v Pragi ustrelil Albaneec Ziga Vučitrn, sluga Gana bega, brata umorjenega Cena bega in bratranca kralja Ahmeda Zogu.

V dveš - treš vrstah

Mehikansko vrhovno sodišče je potrdilo smrtno obsodbo proti Obregonovemu morilcu Toralu in obsodbo na 20 letno ječo proti njegovi soobtoženki redovnici Conception.

Skandal v hamburškem gledališču. Pri predstavi Brucknerjevega »Zločinca« v hamburškem gledališču so začeli z galerije metati smrdljive bombe in praške za kihanje. Občinstvo je bežalo na hodnike. Po predstavi so se škandali nadaljevali pred gledališčem. Aretirali so 16 oseb.

Radi ponarejanja čekov v višini treh milijonov frankov so v Parizu aretirali bivšega ministrskega kandidata komunistične stranke v Berlinu — Ericha Kraft-Sachsa in njegovega pomočnika Vasilija Antika.

Pri avtomobilski nesreči na Gruzinski vojaški cesti na Kavkazu sta bila ubita načelnik kavkaške politične policije Edfibija in vpliven član nadzorstvene komisije gruzinske komunistične stranke Kočetkov. Dva druga sovjetska funkcionarja sta bila težko ranjena.

Ubil in sežgal je 18 letni William Hess v državi Newyork 59 letnega farmerja Rehmayerja, ker mu le-ta ni hotel dati šopa svojih las za odčaranje Hessove družine. Ob tej priliki je prišlo na dan, da je zamorsko praznovanje »Voodoo« močno razširjeno tudi med belim prebivalstvom.

Tri milijarde frankov dolgov je napravil in pobegnil francoski prešičerejec v Saint Romansu. Mnogo družin je izgubilo vse premoženje.

Ogrska je štela v zadnjih dneh leta 1926. 8.458.000 prebivalcev proti 7.980.000 l. 1920.

Pod sumom umora so zaprli v Kölnu zdravstvenega svetnika dr. Richterja. Žrtev je bila neka bolniška sestra.

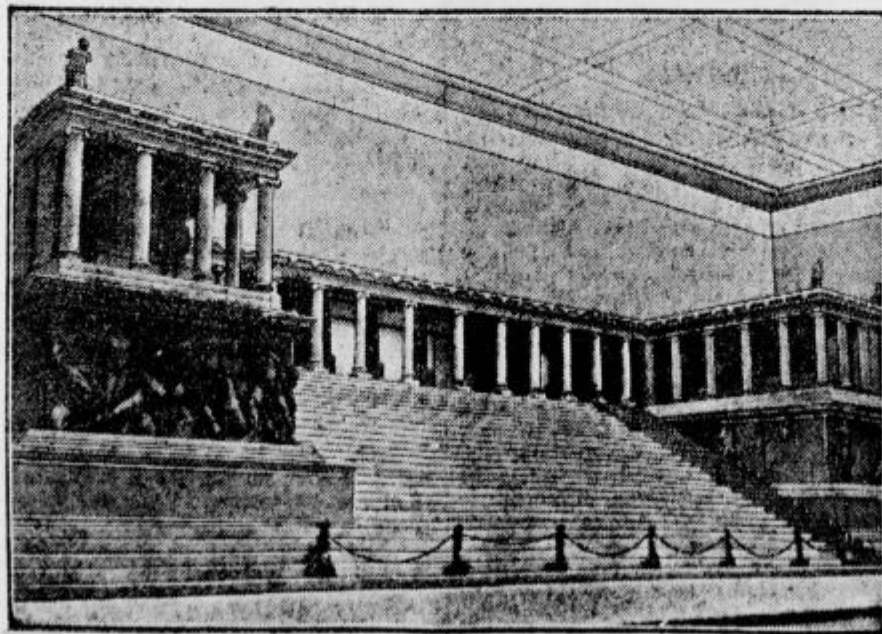
Svoja dva pohabljenata otroka je sežgala v krušni peči neka ženska v občini Toruni, okraj Volovoj v Podkarpatski Rusiji.

Preko oceana poleti z Rohrbachovim letalom »Rostra« letalec Steindorff še pred 15. t. m.

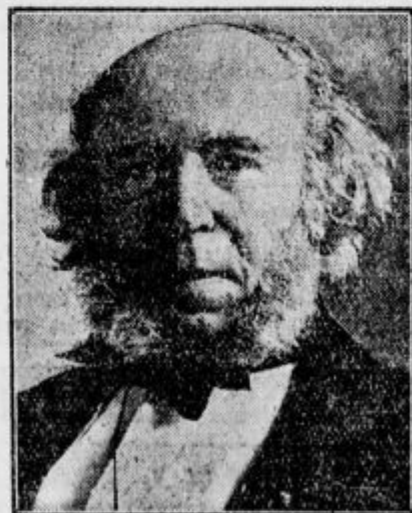
Amerikanci izdajo za športne namene vsako leto 70 milijonov dinarjev.

Pietro Mascagni, najpopularnejši izmed živih italijanskih skladateljev, slavi 7. t. m. svojo 65. letnico. Njegova prva opera »Cavalleria rusticana« je v teku 38 let osvojila gledališke odre vseh kulturnih narodov in je dobro znana tudi med Slovenci.

Slavni oltar znane kralja Evmena II. v Pergamu, ki so ga poleg drugih starin izkopale nemške arheološke ekspedicije v Pergamu v letih 1878—1888. Za pergamske starine so sedaj v Berlinu zgradili poseben muzej.

Herbert Spencer, znameniti angleški filozof in sociolog, ki je umrl pred 25 leti — dne 8. decembra 1903 v starosti 83 let. Njegova modroslovna dela so prevedena v vse kulturne jezike. Žal, da se njegova načela ne skladajo s krščanstvom.

Za duha in srce

Opera: Nikola Subić Zrinjski

V nedeljo 2. t. m. je bilo v ciklu slovenskega tedna premiera Zrinjskega. Ta solidna opera bo nemara preživela celo kopo novejših hrvatskih oper. Nedeljska predstava v Ljubljani je delo v polni meri uveljavila.

V naslovni vlogi je gostoval g. Primožič, ki je postavil pevski in igralski markantno centralno figuro, prav tako tudi g. Beteto v vlogi sultana. Druge glavne vloge so peli ga. Thierry-Kavčič, Poličeva, gg. Kovač in Janko — vsi so res dali svoje najboljšo. Orkester je bil po g. Balatki izredno skrbno voden in fin, tudi inscenarij in balet, posebno ples gđne Moharjeve, sta dobro učinkovala. Bila je skrbno pripravljena in zelo animirana predstava, ki je res užgala.

Umetnosna razstava I. Mežan

V kazinski dvorani v Mariboru je od 1. do 16. dec. t. l. otvorena razstava slik akvarelov, pastelov in grafik Janeza Mežana. Je to že tretja njegova razstava v Mariboru, Ljubljancem pa je znan za jesensko nastopa »Četrte generacije« pri Jakopiču. Za reprezentacijo v Ljubljani je Mežan izbral pač najslabše stvari, kar jih ima in ki tudi vse še na tej razstavi. So to predvsem portreti v olju in večje oljne kompozicije sploh, glede katerih naj si M. nič ne prikriva, in pa zlasti one dekorativistično-prisiljene barvne študije kot je »Stolnica« (35) in podobno. Prijetno presenečenje pa so na tej razstavi nekateri akvareli in pasteli, ki dajo slutiti, da leži baš v teh srednjih tehnikah za Mežana najugodnejše polje za razvoj. Eruptivno vrženi akvareli (15 (Strojarska ulica), 18 (Pohorje v jeseni), 19 (Maribor), 27 (Park) ter pasteli 42 (Pri treh ribnikih) so prav dobre stvari, podane v zelo lepem barvnem stilu in v čistih tonih, smpatije morda celo preveč čistih. Tudi portretna študija dekleta (v pastelu) je daleko ugodnejša nego katerakoli podoba v olju. Izmed grafik mi ugaja najbolj list 45 (Žene z otrokom), dasi je še nekoliko trdote v njem, in »podoba dekleta«. Kar je M. pokazal doslej, je vse šele začetek in treba bo resnega truda in zelo mnogo kritike v delu; ni noben novator, zato na plaščno-pedantno gledana Cerkev v Pušavi (8) ne

ogreje, zato pa je tembolj gorek in neposreden v preprostem naravnem načinu, ki mu priskrbi v akvarelu ali pastelu aparimo učinkovitost. Razstava naj si vsakdo ogleda.

Dr. Rajko Ložar.

S knjižnega trga

Za Miklavža in Božič bo ustrezno mnogim našim staršem z ravnokar izšlo mladinsko knjižico »Narodne pravljice iz Prekmurja« II. zvezek. Lična knjižica obsega 19 mihih pravljic z 10 ilustracijami. Izdal jo je Učiteljski dom v Mariboru. Knjižica obsega 130 strani ter stane trdo vezana 10, broširana pa 11 Din. Dobi se v vseh knjigarnah.

Za Miklavža, božič in novo leto je izdala Jugoslovanska Matica osem novih, prav originalnih razglednic. Vsaka stane 1 Din. Sloveni, kupujte te razglednice, ki niso nič dražje od tujih, importiranih in mnogokrat manj vrednih razglednic. S tem podpirate predvsem domačo umetnost in Jugoslovansko Matico. Razglednice so povsod na prodaj. Kjer jih še ni, zahtevajte, da si jih nabavijo.

Izšla je 4. šte. »Mladega junaka«, ki je izredno bogata in zanimiva. Kar natrpna je z lepimi slikami! Posebno posrečena je slika, ki kaže prihod sv. Miklavža v pobožno družino, kjer svetnik obdaruje pridno deco. Ljubka je slika, ki predstavlja božično veselje srečne družine pred jaslicami; pretresljiva pa je ona, ki kaže podivjanega pijanca, kako s sekro v roki razgraja in skrini skrivnostno lepoto svete noči. Iskreno lepi, preprosti, a globokomiselni so vsi članki. Ni čuda, da številno naročnikov »Mladega junaka« stalno narašča. Celoletna naročnina stane 10 Din. Kdor se za list zanima, naj zahteva »Mladega junaka« na ogled pri upravi »Mladega junaka«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Radio Radijska razstava

Radijska oddajna postaja hoče zainteresirati široke sloje ljudstva za radio. Sicer se danes skoro vsakdo zanima za to tehnično in kulturno pridobitev, le da čisto nima prilike pobližje seznaniti se z najmodernejšimi iznajdbami v radijski tehniki. V prodajalni z radijskimi aparati in potrebnimi marsikdo težje veliko povprašuje po tem in onem in zdi se mu neprijetno ogledati si deset in še več aparatov preden si pravega zbere. Zato

je naša oddajna postaja prišla na idejo, da razstavi razne vrste aparatov, zvočnikov, detektorjev, slušalk in najrazličnejši tovrstni material. Taka razstava je časi jako primerna in za vsakega zanimiva in poučna obenem.

V lepo prirejeni dvorani Akademskega doma na Miklošičevi cesti vidite vse najrazličnejše vrste aparatov od najpreprostejših in najcenejših do najrazkošnejših in seveda temu primerno dragih. Pri vsakem razpostavljenem predmetu je zadeven napis in cena, tako da je razstava tudi praktičnega pomena. Strokovno tehnično vodstvo po razstavi oskrbuje osebo oddajne postaje vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 8 zvečer. Vsak večer se razni aparati predvajajo. Za vsakogar, ki se za radio zanima, bo prireditev zelo zanimiva. Ze prve dni je razstavo obiskalo nenavadno veliko interesentov. Mnoge je skoro gotovo privabilo tudi dejstvo, da se bliža Miklavž, ki hoče v darilih biti tudi modern. A tudi neglede na to vsakemu radijskemu amaterju priporočamo obisk razstave.

Rabite Tungsram barium-elektronke

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 5. decembra, 12.30: Reproducira glasba in horza poročila; 18. Pravljice, pripoveduje pisatelj Milčinski; 19. Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec; 19.30. Vpiv grške in rimske kulture na evropski razvoj, predava univ. prof. dr. Bradač; 20. Miklavž v radiu: 1. Slovensko zvonjenje, 2. Vijolinski solo s klavirjem, 3. Angelski zbor, 4. Nagovor Miklavža, 5. Angelski zbor, 6. Vijolinski solo s klavirjem, 7. Slovensko zvonjenje. — 21. Schubertov večer — izvajajo konservatoristi. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. — 22. Poročila.

Drugi programi

Sreda, 5. decembra.

Zagreb: 17. Pravljice. — 17.30. Kavarniška glasba. — 20.15. Predavanje o modi. — 20.35. Otroške pesmi. — Praga: 13.40. Predavanje o kreditih. — 16.20. Otroški spored. — 18.25. Delavsko predavanje. — 19. Prenos drame iz Brna. — 20.15. Miklavžev večer. — Varšava: 16.20. Mladinski pro-

Za Miklavža samo radio aparat specialne trgovine RADIOVAL Kongresni trg 3.

gram. — 18. Koncert. — 20.30. Komorna glasba. — 22.30. Lahka glasba. — Katowice: 16.30. Program za deco. — 19.25. Predavanja. — 20.30. Salonski orkester. — 22.30. Plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvarlet. — 16. Koncert orkestra Schieder. — 17.25. Pravljica. — 17.50. Umetnostno predavanje. — 20.30. Drama. — Nato lahka glasba. — Budapest: 12.20. Ciganska glasba. — 16.10. Pravljice. — 17.10. Vojška godba. — 19.30. Opereta »Mágnás Miskac«. — 22.20. Ciganski orkester. — Berlin: 15.30. Predavanje o sportu in telesni kulturi. — 18. Nemški optiki. — 17. Orkester. — 19. Juristično predavanje. — 19.30. Politično predavanje. — 20. Opereta. — Muenchen: 16. Komorni kvartet. — 19. Geološko predavanje. — 19.15. Sporini podlistek. — 20. Orkester. — Leipzig: 16.30. Koncert. — 19.30. O pomenu monogamije, predavanje. — 21. Orkester. — 22.15. Plesna glasba. — Stuttgart: 15. Pevna igra za deco. — 18.15. Filozofsko predavanje. — 20.15. Prenos operele »Ubogí Jonatan« iz Frankfurta. — Milan: 12.30. Kvarlet. — 16.30. Kvintet. — 17.20. Otroško petje. — 20.30. Lahka glasba. — 23. Ciganska glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30. Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45. Petje in orkester. — Bern: 16. Orkester. — 19.30. Predavanje iz ekonomije. — 20. Orkester in sopranski samospevi. — 22. Orkester.

Vsakovrsne ure, latinska in srebrnina po nizki ceni pri

L. Vilhar, urar
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 36

Opravična številka E 373/26.

Dražbeni oklic

Dne 18., 19., 20. in 21. decembra 1928 ob pol 9 se prodajo na gradu v Gornji Radgoni po javni dražbi sledeči predmeti, in sicer: 2500 komadov, predvsem pohištvo za več soban različnih slogov, preproge, slike, deloma umetniške vrednosti, zgodovinski portreti, knjižnica, razna posoda, avtomobil itd.

K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri; medtem pa se lahko ti predmeti ogledajo.

Okrajno sodišče v Gornji Radgoni, odd. III, dne 29. novembra 1928.

Objava

Uprava Državnih monopolov želi nabaviti na podlagi rešenja M. br. 31.054 z dne 23. novembra letos potem direktnih ponudb za svoje tobačne tovarne

150.000 met. jeklenih obrobov dimenzije 16 x 0,5 mm in 90.000 kom. plombenih glav za zavarovanje zabojev.

Rok za vlaganje ponudb je do 24. dec. 1928. Pojoi kakor tudi vsa druga pojasnila se dobe v pisarni ekonomskega oddelka, Odsek za kupovanje, uprave Državnih monopolov, vsak uradni dan od 8 do 12.

Iz pisarne Uprave državnih monopolov EM. br. 24.888, 27. novembra 1928 v Beogradu.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Slovo

Ob priliki preselitve iz Ljubljane v Beograd se nisem mogel od vseh posloviti. Zato izrekam tem potom vsem svojim osebnim in poslovnim prijateljem ter znancom iskreno zahvalo za naklonenost in se obenem priporočam za bodočnost. Na svidenje!

Mr. Miro Rožman, s soprogo, em. ravnatelj Salus d. d., Ljubljana.

Advokat dr. Egon Starč

zaprisežen sodni tolmač češkoslovanskega, italijanskega in nemškega jezika,

do sedaj advokat v Trstu

si dovoljuje vljudno naznaniti, da je

otvoril
odvetniško pisarno
v Ljubljani

Knaflijeva ulica šte. 10/L

Telefon šte. 3143
Ček. račun 15.150

Iščejo se POTNIKI

ki bi posečali privatne stranke — za dobrodošč predmet. Tedenski zaslužek 1000 Din. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »S 1. decembrom 1928«.

Prodaja posestva

Dne 16. decembra 1928 ob 14. uri se bodo prodale na prostovoljni dražbi na licu mesta v Verdu, oddaljeno 15 min. od Vrhnike — hiši št. 33 in št. 8 ter k temu spadajoče njive in travniki. Hiši sta na prometnem kraju v Verdu in se izvršuje v hiši šte. 8 že dolgo let gostilničarska obrt in trgovina. Druga enonadstropna hiša je pa jako pripravna za vsako obrt. Natančnejša pojasnila daje

JOSIP VERBIČ, Vrhnika št. 28.

ZA ZIMO!

Kongresni trg 15

pri NOVAK-u

Znižane cene!

Najfinejša sukna in Double štofi
Ogromna izbira za suknje in ulstre
Vedno zadnje novosti češkega in
Angleških kamarnov za oblike na
Kongresnem trgu šte. 15.

v specialni trgovini sukna kupite najbolje in priznано najceneje!

Izplačevanje 3% popusta

I. DELAVSKO KONZUMNO DRUŠTVO, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)
Roman.

Drgnil sem si nehoti oko, ne da bi kaj rekel. »Moja žena mi je že večkrat to očitala, in vendar mislim, da bi storil isto na mojem mestu vsak pošten človek. Nocoj pa vendar nameravam podati izreden primer, kako se lahko obvladam. Premagati hočem svoje povsem naravno razpoloženje. Vabim vas torej k javni znanstveni razpravi.« Izročil mi je na mizi ležečo vstopnico. »Kakor vidite, bo imel profesor Percival Waldron, dokaj poznan naravoslovec, danes ob poldevetih zvečer v dvorani Zoološkega Instituta predavanje »Iz pradavnine«, o razvoju življenja na zemlji. Povabljen sem nalašč za to, da bi predavatelju izrazil v imenu odbora zahvalo navzočih. Izrabiti hočem to priliko, da izrečem jako previdno in vljudno nekaj opazk, ki utegnejo mogoče zanimati poslušalce in obuditi pri posameznikih željo, da bi se bolj natančno poučili o tej zadevi. Ne bom si torej dovolil nikogar izzivati, to se razume, namignil bom samo, da obstojijo še druga in bolj globoka vprašanja, kakor ona, o katerih smo poslušali. Poizkusil se bom strogo brzdati, da vidim, ali ne bo obrodilo slično samozatajevanje boljših uspehov kakor doslej.«

»Dovoljujete mi torej, da pridem tja?« sem vneto vprašal.

»No, seveda!« je odgovoril pristrčno. Rekel je to tako izredno ljubeznivo, da me je presenetila njegova prijaznost skoro še bolj kakor njegova silovitost. Nje-

gov smehljaj je bil naravnost očarljiv: lica so se napihovala kakor dve rdeči jabolki, napol zaprte oči so dobrohotno žarele in samo črna dolga brada je učinkovala slejkoprej nekoliko preteče. — »Seveda morate priti. Tudi zame bo prijetno, ko bom vedel, da imam med občinstvom vsaj enega somišljenika, pa naj bo še tako slab in nevesel. Mislim, da pride veliko ljudi. Waldron uživa, bogve zakaj, velik sloves, čeprav je po mojem samo slepar. No, gospod Malone, naklonil sem vam veliko več svojega časa, kakor sem hotel. Posameznik se vsekakor ne sme nikoli polastiti onega, kar je namenjeno vesoljstvu. Veselilo me bo torej, ako vas ugledam zvečer pri predavanju. Ne pozabite, seveda, da niso podatki, katere sem vam navedel, nikakor namenjeni za javnost.«

»Ampak McArdle, naš glavni urednik, bo hotel — saj razume — vendar vedeti, kaj sem opravil.«

»Povejte mu vse, kar hočete. Med drugim mu lahko sporočite, da ga obiščem z jahalnim bičem v uredništvu, če mi zopet pošlje kakega vsiljivega dopisuna. Zanašam se torej na to, da ne boste prav ničesar priobčili v vašem listu. Dobro! Na svidenje danes o poldevetih zvečer v Zoološkem Institutu!

Profesor me je odslovil s kretnjo roke. Priklonil sem se in zapustil njegov kabinet. Rdeča napihnjena lica, sinjastočrna skodrana brada in izzivalne oči so tvorili vsebino mojega zadnjega vtisa.

Peto poglavje.

To je vprašanje!

Ne morem povedati, ali so bile vsega krive telesne nezgode pri mojem prvem obisku ali duševno razburjenje pri drugem, toda zunaj v Enmore Parku sem se počutil kakor dokaj izgubljen novinar. Imel

sem v brneči glavi le eno misel, in sicer, da je profesorjeva povest nedvomno resnična, da obrodi njegovo odkritje velikanske posledice, in da bi lahko spisal o tem za list izredno lep članek, če bi se mi le posrečilo, da bi dobil dovoljenje in mogel izrabiti gradivo. Skočil sem v avtomobil, ki je stal na oglu, in oddiral v uredništvo. Mc. Ardle je pisal seveda kakor navadno pri svoji mizi.

»No, vi, mladenič, kako je kaj?« je zaklical radovedno. »Izgledate že tako, kakor da bi bili v vojni. Ni vam treba niti pripovedovati, da se je zakadil v vas!«

»Od kraja je res med nama nastalo malo nesoglasje...« Kakšen človek je to! No, in kaj ste počeli potem?

»Hm, potem se je že nekoliko spametoval pa sva se razgovarjala. Sicer pa se mi ni posrečilo, da bi od njega kaj izvedel, to se pravi, kaj, kar bi lahko objavil v listu.«

»To pa menda ne drži. Odnegli ste na vsak način podpluto oko, in to že lahko objavimo. Mi se ne pustimo užugati, gospod Malone. Mi že naučimo tega gospoda kozjih molitvic! Jutri sprožim tak uvodni članek, da ga zona popade! Pripravite mi torej takoj gradivo in za vedno vam ožigosam tega junaka. Kako bi naj naslovil članek? »Profesor Münchhausen?« Kaj bi ne bilo to prav, z debelim tiskom? Ali pa »Sir John Mandeville redivivus?« Cagliostro? Ali po kakem drugem zgodovinskem sleparju in postopaču? Razkrinkal ga bom: saj ni nič drugega nego goljuf!«

»Jaz bi tega ne bi storil, mister McArdle.«

»Zakaj pa ne?«

»Zato, ker profesor ni slepar.«

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Maribor, HANKA. Ljudsko-slovenska povest. Din 22. vez. Din 30. — 25. zvezek: Haggard, H. CESARJA MONTEZUMA. Din 32. vez. Din 42. — 26. zvezek: Lorenzin, STORŽEK IN NIEGAR. BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregeš, OTROCI SOLNCA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.

Službo dobe

Modelnega mizarja
prvovrstno moč, iščemo. Nastop takoj. Zglasiti se je Zvonarna in livarna v št. Vidu nad Ljubljano.

Praktikantinja
se sprejme. Ponudbe pod »Praktikantinja« št. 11.927 na upravo Slovenca.

Učenko
za strojno pletenje takoj sprejemem. - Naslov pove uprava Slov. št. 11.926.

Klobučar, pomočnika
ki zna izdelovati copate (Sahati) sprejme Jamnik Pavel, Škofja Loka.

Službe iščejo

Trgovski sotrudnik
specerijske stroke, želi službe. Vešč slovenščine, srbohrvaščine, nekaj nemščine, italijanščine in strojeplisja. Vojaštine prost. Nastop takoj. - Ponudbe na upravo pod »Priden«.

Krojaški pomočnik
s poldrugetno prakso in dobrimi izpričevali, išče namestitve proti vsaki plači v Ljubljani, eventualno v kakem večjem mestu. Naslov v upravi Slovenca pod »Marljive« št. 11.919.

Vnajem

V najem
dam hišo z vrtom za posojilo 30.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod »Okolici takoj«.

Stanovanja

Sostanovalec
se sprejme v lepo, snažno sobo z elektr. razgledljivo na Starem trgu 16/II.

Objave

Izjava!
Podpisani izjavljam, da sem bil od Egidija Šerbel napačno informiran glede poslovanja g. Franca Deželaka, šoferja pri Mestnem autobus-prometu, vsled česar tem potom preključim svojo obdolžitev ter se zahvaljujem g. Deželaku za odstop tožbe.
Jožef Maher — Maribor.

Prireditve

Koncert
v restavraciji »Ljubljanski dvor« Danes zvečer svira ruski akademski zbor balalajk »Kremelj«. Priporoča se: M. Petrič.

Pouk

Gospodinjski tečaj
drugi tromesečni, kuharski, od 2. januarja do 30. marca 1929. Mesečno za notranje učenke 900 Din, za zunanje 550 Din. Pri glase sprejema vodstvo Dr. Krekove gospodinjke šole v Zg. Šiški pri Ljub.

Denar

Išče se posojilo
na dve posestvi, prva vknjižba. Po dogovoru tudi lahko družabnik večjega podjetja. Ponudbe pod »Varnost« na upravo »Slovenca«.

Kupimo

Gostilno in trgovino
kupim ozir. vzamem tudi v najem. Prednost imajo kraji z lesno trgovino. Cenjene ponudbe upravi Slovenca pod »Marljive« št. 11.899.

Hlode

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej), kupuje parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Dobro peč

na žaganje, za majhno sobo, kupim. Ponudbe na J. Kosmač, Tacen pod Šmarno goro.

Prodamo

Koks
suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. - Mestna plinarina.

Pripravno darilo za Božič

Koncert Ehrbarpiano za samo 20.000 Din se prodaja v Mariboru, Aškerčeva ulica 7.

Avto »Ceirano«

petdeseden, dobro ohranjen, napredaj, Zdravilišče Dobrna pri Celju.

Božična drevesca

1 vagon, prodam, Velikost 1—3 m. Šepec — Kapele — Dobova.

Velika preproga

veliko stensko ogledalo, igralna mizica, oprava za jedilnico, velika omara za garderobo, mize, steklena, porcelanasta in kuhinjska posoda, električna viseča svetilka, slikarsko stojalo, napeto slikarsko platno itd. napredaj od 10 do 12 na Erjavčevi cesti 14, II. nadstr.

Phonola

(Selbstspielapparat) - za klavir, s 50 valji, se prodaja. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 11.932.

Obutje

Puhasto perje
kg 38 Din, razposiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem čistilna perja, Zagreb, Illica 82.

Novosti

Dveletno jamstvo!
Za Miklavža in Božič samo 150 Din

patentno polnilno pero Everdry s takoj sušilnim črnilom. Dopisnica zadostuje na zastopnika: G. Benedika, Bled. Pošlje po povzetju!

Perje

vsako množino, čiščeno, neizčiščeno, nečehano - kokoške, purje, račje in gosje - prodaja trdka E. Vajda, Čakovec, Medjimurje.

Šlezijški premog

odlični, in koks, promptno iz skladišča, ter trboveljski premog, dobavlja Čebin, Ljubljana, Wolfova ulica 1. - Tel. 2056.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Avstro - ogrske

nemške, rumunske, italijanske in vse druge vrednostne papirje, rente, prireditve, obligacije, posojila, delnice, srečke itd. vseh vrst kupuje in prodaja Banka Pehani & Ko., Ljubljana, Tavčarjeva 10.

STOL

ala za dežnike, predstavlja k pečem posode za premog, kurilne garniture, dimne cevi in dimna kolena, železne peči in štedilniki najceneje pri

Fr. Stupica, železnar Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Mlinarji!

Itz, prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA vetlgergovina žita in moko

Naznanilo

Naznanjam, da sem se preselil iz Rožne ulice 41 na Vidovdanske ceste št. 22 ter se mojim odjemalcem najtopleje zahvaljujem in se novim kot starim naročnikom najtopleje priporočam. Postrežba točna.

Jernej Perdan,
čevljarški mojster.

KLOBUKE

zimsko perilo, dežne plašče in drugo modno blago priporoča trgovina

Pri AMERIKANCU

Ljubljana, Stari trg št. 10

Krušno moko

najboljše vrste dobite vedno svežo pri A. & M. Zorman Ljubljana, Stari trg 32.

Blago dostavimo tudi na dom.

Prez-memo v mlev tudi vsako množino doma e ali banaske pševice — pri manjših množinah jo takoj zamejamo za moko in otrobe.

Pletenine

Vse vrste v to stroko spadajoča dela. Oblike po meri. Sprednji deli v veliki množini. - Achtschloss - blago na metre. P. n. trgovcem tudi iz doposlane volne. Najsolidnejša izdelava in postrežba. - Nizke cene! Priporoča »SOLNČEVO«, strojno pletenje, Ljubljana, Gruberjevo nabr. 16

Fr. Stupica, železnar

Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Tamburirarco

(šnurarco) spretno, dobro moč, takoj sprejemam stalno proti dobri plači. - Pismene ponudbe z navedbo dodevanje službe je poslati na upravo Slovenca pod št. 11.780.

S pristnimi Gillette-rezili naglo in brezhibno gladko.

Ako je Vaša brada gosta in trda, tedaj pokaže pristno Gillette-rezilo posebno očito, kaj zamore opraviti. Celo protipotezno britje je le priprosto odsmukanje brade. Ostro brušeno Gillette-rezilo posname tudi najtrše laso kot bi bili nežen puh.

De Luxe zavoječke (30 rezil), celotne zavoječke (10 rezil), na pol zavoječke (5 rezil), dobite v vseh zadevnih prodajalnah.

Pristno Gillette rezilo

GILLETTE SAFETY RAZOR CO.

Pri »Solncu«

za vodo, Pogačarjev trg Največja zaloga vsakovrstnega pletenega blaga, perila za dame, gospode in otroke. Nogavice, rokavice, kravate itd. - Priporoča K. Widmayer

Pletilne stroje

različnih tovarn in potreščine, strokovni pouk, aparate za vzorčno pletenje na navadnem stroju nudi F. Kos, Ljubljana, Zidovska ul. 5.

Tamburirarco

(šnurarco) spretno, dobro moč, takoj sprejemam stalno proti dobri plači. - Pismene ponudbe z navedbo dodevanje službe je poslati na upravo Slovenca pod št. 11.780.

Iščemo štajgerja

ki je več v bakrenih rudnikih ter onih živega srebra. Nastop takoj. - Ponudbe s prepisi pričeval na rudarsko zadruge »Mračaj«, Sarajevo. Prodajamo po najnižji dnevni ceni prvovrst. suha

goveja čreva

soljena, ravna debela čreva (Scheibendarm) ter ovčje strunjarje. Jugocrijevo Zagreb, Klaučička ul. 9. Telefon 60—91.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom

Dr. med. Ludovik Zalar

Elza Zalar roj. Schmidt

poročena

4. decembra 1928

Ljubljana

Berlin

Išče se obratni vodja

izprašan strojinik za parni in električni pogon velike industrije v Zagrebu z dolgoletno prakso v vseh panogah te stroke, ne starejši od 40 do 45 let, dober organizator in energičen. Plača po dogovoru in stanovanje. - Ponudbe s curriculum vitae pod »Za. 18.151« na Publicitas — Zagreb, Gunduličeva 11.

Dame!
L. B. O.
nogavice
iz fine izbrane svile.
Svetovna znamka.
Din 80 — do 120 —
Samo pri nas!
Itadi preračunane prožnosti
najlepša oblika nog, dalje
Michel in Schwadron svilene
nogavice, ki so na trpež-
nosti neprekosljive.
T. EGER, Sv. Petra c. 2
Ljubljana.

Sadije v gospodinjstvu.
Konzerviranje sadja in zelenjave.
Spisal M. Humek. Cena Din 24.—.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

1897
HELSINGBORG
TRETORN
Zahtevajte
znamko
„TRETORN“
Galoše in
snežni čevlji
„TRETORN“
nimajo tekmeča

Razpis
zgradbe mostu
Občina Devica M. v Polju razpisuje za dan 13. decembra 1928 ob 13 javno zmanjševalno dražbo za zgradbo lesenega mostu v dolžini 75 metrov v Zg. Kašlju čez Ljubljano. Pogoji in načrti so na vpogled med uradnimi urami v občinski pisarni Dev. M. v Polju.
Županstvo Dev. M. v Polju, 1. dec. 1928, št. 3861/28

Zahvala
Povodom prebriske izgube naše nepozabne soproge, matere, sestre in tete
Gizele Grum
izrekamo najglobljo zahvalo vsem onim, ki so blago pokojno obiskovali tekom njene bolezn in jo spemili k večnemu počitku.
Posebno pa se zahvaljujemo vlč. g. dekanu Keteju, žč. usmiljenim sestram in darovalcem vencev ter cvetic.
Bož Vam tisočero plačaj!
ZALUJOČA RODBINA GRUMOVA.

Za Miklavža in Božič
3 serije kravat!
1.) Din 39.—
2.) Din 49.—
3.) Din 58.—
Po kvaliteti
in ceni
nedosegljive!
A. Šinkovec, nasl.
K. SOSS.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljam, da je naša predobra soproga, mamica, sestra in teta, gospa
Marija Pfeifer roj. Franzot
bila danes ob pol 7 odrešena težkega trpljenja.
Pogreb se vrši dne 5. t. m. ob 4 popoldne izpred javno bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 4. decembra 1928.
Zalujoči ostali.